A

परीक्षा दि: ९३ फेब्रुकारी, ११^{प्रश्नपुस्तिका क्रमांक}

No.279089

प्रश्नपुस्तिका

सामान्य क्षमता चाचणी

एकूण प्रश्न : 200

एकूण गुण : 200

वेळ : 2 (दोन) तास

सूचना

(1) <u>सदर प्रश्नपुस्तिकेत 200 अनिवार्य प्रश्न आहेत.</u> उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.

(2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत न विसरता बॉलपेनने लिहावा. (3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे न विसरता नमूद करावा.

(4) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचिवली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपित्रकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपित्रकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपित्रकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. ह्याकिरता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

(ब) आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने

संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील श्रिश्मिमि किसिंदि Verial Com

(5) <u>सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत.</u> घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण **एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास** त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे. अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.

(6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले

जाणार नाही.

(7) प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच ''उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची अचूक उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील''.

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या ''परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82'' यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनिधकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरूद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

Α

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.upscfever.com

1. 1857 च्या उठावाचे तात्कलिक कारण होते

	(1) गाईची व डुकराची चरबी लवलेल्य	ा काडतुसांच्या उपयोग							
	(2) अनेक संस्थाने खालसा करणे								
	(3) ख्रिश्चन धर्मप्रसार करणे								
	 (4) पदव्या, वतने आणि पेन्शन्स रद्द करणे The immediate cause of the Revolt of 1857 was (1) Use of cartridges greased with cow fat and pig fat 								
	(2) Annexation of several states	3							
	(3) The spread of Christianity								
	(4) Abolition of titles, vatans ar	nd pensions							
2.	पुढीलपैकी कोणाच्या प्रेरणेने भारतीय राष्ट्री	य काँग्रेसची स्थापना झाली ?							
	(1) दादाभाई नौरोजी	(2) व्योमेशचंद्र बॅनर्जी							
	(3) सर ए.ओ. ह्यूम	(4) लोकमान्य टिळक							
	Who, from the following, was ins	pired to found the Indian National Congress?							
	(1) Dadabhai Naoroji	(2) Vyomeshchandra Banerjee							
	(3) Sir A.O. Hume WWW.U	pscfev@f.commanya Tilak							
3.	पुणे येथे ''आर्य महिला समाजाची'' स्थाप	ना कोणी केली ?							
	(1) सावित्रीबाई फुले	(2) पंडिता रमाबाई							
	(3) इरावती कर्वे	(4) अनुताई वाघ							
	Who founded "Arya Mahila Sama	aj" in Pune ?							
	(1) Savitribai Phule	(2) Pandita Ramabai							
	(3) Iravati Karve	(4) Anutai Wagh							
4.	कोणाच्या प्रेरणेने 1947 मध्ये ''इंडियन नॅ	शनल ट्रेंड युनियन काँग्रेस'' स्थापन करण्यात आली ?							
	(1) पंडित नेहरू	(2) डॉ. राजेंद्र प्रसाद							
	(3) सरदार पटेल	(4) गुलझारीलाल नंदा							
	Who was the source of inspira Congress" in 1947?	tion to found the "Indian National Trade Union							
	(1) Pandit Nehru	(2) Dr. Rajendra Prasad							
	(3) Sardar Patel	(4) Gulzarilal Nanda							

5.	''विद	ग्रापीठ अनुदान अ	ायोगार्च	ो'' स्थापना कोणत्य	ा वर्षी झा	ली ?		
	(1)	1957	(2)	1958	(3)	1956	(4) 1959	
	In v	vhich year wa	s the	"University Gra	ants Co	mmission" establi	ished?	
	(1)	1957	(2)	1958	(3)	1956	(4) 1959	
6.	''सोस	सायटी फॉर दी प्र	टिक्शन	ऑफ हिन्दू लिजन	 '' ही संर	स्था कोणी स्थापन केल	ती ?	
	(1)	वि.दा. सावरकर	आणि	अनंत कान्हेरे				
	(2)	वासुदेव चाफेक	(आणि	। दामोदर चाफेकर				
	(3)	अनंत कान्हेरे उ	भाणि ब	ाळकृष्ण चाफेकर				
	(4)	दामोदर चाफेकर	आणि	बाळकृष्ण चाफेकर				
	Who	established	the "S	Society for the F	rotectio	n of Hindu Legio	on" ?	
	(1)	V.D. Savarka	ar and	d Anant Kanher	·e		·	
	(2)	Vasudeo Cha	afekar	and Damodar	Chafeka	ar		
	(3)	Anant Kanh	ere a	nd Balkrishna (Chafeka	r		
	(4)			r and Balkrishi Lupscfever		ekar		
7.	''सुध	ारक'' हे वृत्तपत्र		•				
	(1)	डॉ. बाबासाहेब	आंबेडव	कर	(2)	गोपाळ गणेश आगर	कर	
	(3)	लोकमान्य टिळ	क		(4)	विष्णुशास्त्री चिपळूण	कर	
	Who	started the	newsp	aper "Sudharal	κ" ?			
	(1)	Dr. Babasah	eb An	nbedkar	(2)	Gopal Ganesh A	garkar	
	(3)	Lokmanya T	`ilak	,	(4)	Vishnushastri C	hiplunkar	
8.	''मान	 ाव धर्म सभा'' य	—- ा संस्थे	ची स्थापना कोणी व	केली ?			
	(1)	महात्मा ज्योतीब	ा फुले		(2)	गणेश वासुदेव जोशी	Ì	
	(3)	बाबा पदम्नजी			(4)	दादोबा पांडुरंग तर्खंड	डकर	
	"Ma	nav Dharma	Sabha	a" institution wa	as estab	lished by		
	(1)	Mahatma Jy	otiba	Phule	(2)	Ganesh Vasudeo	Joshi .	
	(3)	Baba Padma	nji		(4)	Dadoba Pandura	ang Tarkhadkar	

9.	सन 1927 चा वर्षी महाड येथील चवदार तळय	विर कोणी सत्याग्रह केला ?							
	(1) महात्मा गांधी	(2) व्ही.आर. शिंदे							
	(3) व्ही.डी. सावरकर	(4) डॉ. बी.आर. आंबेडकर							
	Who launched Satyagraha of the 'Cavdar Tale' at Mahad in 1927?								
	(1) Mahatma Gandhi	(2) V.R. Shinde							
	(3) V.D. Savarkar	(4) Dr. B.R. Ambedkar							
10.	"समाज स्वास्थ" हे मासिक कोणी सुरू केले ?	•							
	(1) र.धों. कर्वें	(2) महात्मा फुले							
	(3) छ. शाहू महाराज	(4) धोंडो केशव कर्वे							
	Who started the periodical "Samaj Sw	asthya"?							
	(1) R.D. Karve	(2) Mahatma Phule							
	(3) Chha. Shahu Maharaj	(4) Dhondo Keshav Karve							
11.	'डिप्रेस्ड क्लासेस मिशनची' स्थापना	_ यांनी केली.							
	(1) विट्ठल रामजी शिंदे	(2) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर							
	(3) महर्षी धोंडो केशव कर्लेwww.upscfe	ev ∉ ¢)c ाल त्मा ज्योतिबा फुले							
	'Depressed Classes Mission' was found								
	(1) Vitthal Ramaji Shinde	(2) Dr. Babasaheb Ambedkar							
	(3) Maharshi Dhondo Keshav Karve	(4) Mahatma Jyotiba Phule							
12.	महात्मा फुले यांनी हंटर कमिशनला	साठी शासनाने अय्रक्रम देण्याबाबत प्रस्ताव मांडला होता.							
	(1) उच्च शिक्षण								
	(2) मोफत आणि सक्तीचे प्राथमिक शिक्षण								
	(3) प्रौढ शिक्षण								
	(4) स्त्री शिक्षण								
	Mahatma Phule recommended to the l	Hunter Commission that State should give the							
	priority to								
	(1) Higher Education								
	(2) Free and Compulsory Primary Ed	ducation							
	(3) Adult Education								
	(4) Female Education								

13.	क्षेत्रफळाच्या दृष्टीने	भारताचा	जगात	क्रमांक	लागतो.		
	(1) पाचवा	(2)	सहावा	(3)	सातवा	(4)	आठवा
	India has		rank in the world	d as pe	er the area.		
	(1) Fifth	(2)	Sixth	(3)	Seventh	(4)	Eighth
14.	पर्वतीय मृदेस		. मृदा म्हणून ओळखल	ा जाते.			<u> </u>
	(1) काळी कापसा	ाची		(2)	अपरिपक्व		
	(3) पीट			(4)	अल्कली		
	Mountain soil i	s know	n as				
	(1) Black cotte	on soil		(2)	Unmatured soil		
	(3) Peat soil			(4)	Alkali soil		
15.	महाराष्ट्रात क्षेत्रफळाने	सर्वात	मोठा जिल्हा	;	आहे.		
	(1) पुणे	(2)	अहमदनगर	(3)	नागपूर	(4)	यवतमाळ
	distr	rict of	Maharashtra is la	rgest	according to the a	rea.	
	(1) Pune	(2)	Ahmednagar	(3)	Nagpur	(4)	Yavatmal
16.	मेळघाटचा 'व्याघ्र प्र	_{किर} ₩W	w.upscf գy,թլ լլ	ह्यसि	ोला आहे.		
	(1) गडचिरोली	(2)	भंडारा	(3)	अमरावती	(4)	यवतमाळ
	'Project Tiger' a	t Melg	hat is located in _		district.		
	(1) Gadchiroli	(2)	Bhandara	(3)	Amravati	(4)	Yavatmal
17.	———————— कोणते लाकुड प्रामुख	 ख्याने फ		ाते ?		-	
	(1) चंदन	(2)	साग	(3)	वड	(4)	आंबा
	Which wood is	mostly	utilized for furnit	ure ?			
	(1) Sandal	(2)	Teak	(3)	Banyan	(4)	Mango
18.	या	ठिकाणी	कोयना नदी कृष्णा नर	दीस येउ	जन मिळते.		
	(1) सातारा			(2)	कोल्हापूर		
				, _ ,	- C		
	(3) कराड			(4)	ζ.		
	(3) कराड	a joins	the river Krishna	(4)	महाबळे श्वर		
	(3) कराड	a joins	the river Krishna	(4)	महाबळे श्वर		

19.	खार्ल	ोलपैकी कोणती व्यक्ती भारतीय संविधान मसु	दा समि	मतीची सदस्य नव्हती ?					
	(1)	डॉ. के.एम. मुन्शी	(2)	पंडित जवाहरलाल नेहरू					
	(3)	एन. गोपालस्वामी अय्यगांर	(4)	श्री डी.पी. खैतान					
		ich among the following persons was Indian Constitution ?	not a	a member of the Drafting Committee of					
	(1)	Dr. K.M. Munshi	(2)	Pandit Jawaharlal Nehru					
	(3)	N. Gopalaswami Ayyangar	(4)	Mr. D.P. Khaitan					
20.	भारत	ाचे संविधान तयार करणारी संविधान सभा _		निर्माण झाली.					
	(1)	1946 च्या कॅबिनेट मिशन योजनेन्वये							
	(2)	1947 च्या भारतीय स्वातंत्र्याच्या कायद्यान्वये							
	(3)	(3) हंगामी सरकारच्या ठरावान्वये							
	(4) भारताच्या राष्ट्रीय काँग्रेस द्वारा								
	The Constitution of India was enacted by a Constituent Assembly set up								
	(1) under the Cabinet Mission Plan, 1946								
	(2) under the Indian Independence Act, 1947								
	(3) under the resolution of the Provisional Government								
	(4)	by the Indian National Congress							
21.	मुंबई	उच्च न्यायालयाची न्यायिक खंडपीठे कुठे अ	ाहेत ?	>					
	(1)	बीड, कोल्हापूर व अकोला	(2)	पुणे, नाशिक व अमरावती					
	(3)	नागपूर, औरंगाबाद व पणजी	(4)	नांदेड, धुळे व चंद्रपूर					
	Where are the Judicial benches of Mumbai High Court situated?								
	(1)	Beed, Kolhapur and Akola	(2)	Pune, Nashik and Amaravati					
	(3)	Nagpur, Aurangabad and Panaji	(4)	Nanded, Dhule and Chandrapur					
22.	महार	ाष्ट्राच्या विधान परिषदेची सदस्य संख्या (stre	ngth)	किती आहे ?					
	(1)	72 (2) 36	(3)	90 (4) 78					
	How	w much is the strength of the Legisl	ative (Council of Maharashtra ?					
	(1)	72 (2) 36	(3)	90 (4) 78					

23. खालील बाबींचा विचार करा :

II.			
11.	राष्ट्रपती त्या सल्याचा पुनर्विचार करण पुनर्विचारानंतर मंत्रीमंडळाने दिलेला सल्ला		3
(1)	I व II दोनहीं बरोबर आहे	(2)	I बरोबर व II चूक आहे
(3)	II बरोबर व I चूक आहे	(4)	I व II दोनहीं चूक आहे
Con	sider the following :		.
I.			
II.			
(1)	I and II both are correct	(2)	I is correct and II is incorrect
(3)	II is correct and I is incorrect	(4)	I and II both are incorrect
महारा	ष्ट्राच्या विधानपरिषदेत सध्या किती सभासद उ	नाहेत ?	,
(1)	19	(2)	48
(3)	78 www.upscfever.c	(4)	यापैकी कोणतेही नाही
How	many members are there in Maha	rashtr	a Vidhan Parishad at present?
(1)	19	(2)	48
(3)	78	(4)	None of these
पंचाय	त समितीचा प्रशासकीय प्रमुख व सचिव म्हण्	 पुन कोष	ग कार्य करतो ?
(1)	विस्तार अधिकारी	(2)	ग्रामसेव क
(3)	सभापती	(4)	गट विकास अधिकारी
Who	works as a Chief Administrative Off	icer a	nd Secretary of the Panchayat Samiti?
(1)	Extension Officer	(2)	Gramsevak
(3)	Sabhapati	(4)	Block Development Officer
महारा	ष्टातील महानगरपालिकेच्या महापौरांचा कालाव	—— धी खात	नीलपैकी कोणता ?
(1)	्रिक वर्ष (2) अडीच वर्ष		पाच वर्ष (4) साडेतीन वर्ष
	_	is th	e tenure of the Mayor of Municipal
(1)	1 year (2) 2.5 years	(3)	5 years (4) 3.5 years
	(3) Con I. II. (1) (3) 中長取(1) (3) How (1) (3) Who (1) (3) 中長取(1) (3) Who (1) (3) Volume (1) (3) Volume (1) (3) Volume (1) (3) Volume (1) (4) Corp.	(1) I व II दोनही बरोबर आहे (3) II बरोबर व I चूक आहे Consider the following: I. The President according to Indian advice given by the Council of Min II. The President may require the Cobut that advice is not binding on the first of the fir	(1) I व II दोनही बरोबर आहे (2) (3) II बरोबर व I चूक आहे (4) Consider the following: I. The President according to Indian Const advice given by the Council of Ministers. II. The President may require the Council but that advice is not binding on the President in the president may require the Council but that advice is not binding on the President in the president in the president may require the Council but that advice is not binding on the President in the p

27.	पंचायत समिती पातळीवर प्रशासकीय नेतृत्व कोण करतो ? (1) गट विकास अधिकारी (2) पंचायत समिती सभापती (3) पंचायत समिती उप-सभापती (4) जिल्हाधिकारी Who performs the administrative leadership at Panchayat Samiti level ? (1) Block Development Officer (2) President of Panchayat Samiti (3) Vice-President of Panchayat Samiti (4) District Collector
28.	महाराष्ट्रात एका वित्तिय वर्षात ग्रामसभेच्या किमान किती बैठका घेणे बंधनकारक आहे ?
	(1) 4 (2) 5 (3) 6 (4) 2
	Minimum how many meetings of Gram Sabha must be held in a Financial Year in Maharashtra?
	(1) 4 (2) 5 (3) 6 (4) 2
29.	महाराष्ट्रात जिल्हा परिषदेचे सचिव कोण असतात ? (1) जिल्हा परिषदेचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी (2) जिल्हा परिषदेचे उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (3) सार्वजिनक बांधकाम खात्याचे मुख्य कार्यकारी अभियंता (4) जिल्हाधिकारी WWW.UPSCfever.com Who is the Secretary of Zilla Parishad in Maharashtra ? (1) Chief Executive Officer of Zilla Parishad (2) Deputy Chief Executive Officer of Zilla Parishad (3) Chief Executive Engineer of PWD (4) District Collector
30.	खालीलपैकी कोणते विधान ग्रामसभेला लागू होत नाही ? (1) गावातील सर्व प्रौढ नागरिक ग्रामसभेचे सदस्य असतात. (2) ग्रामसभेच्या बैठकीचे अध्यक्षस्थान सरपंच भूषिवतात. (3) सरपंचांच्या अनुपस्थितीत उपसरपंच अध्यक्षस्थान भूषिवतात. (4) सरपंच व उपसरपंचांच्या अनुपस्थितीत ग्राम सेवक ग्रामसभेचे अध्यक्षस्थान भूषिवतात. Which of the following sentences is not applicable to Gram Sabha? (1) Gram Sabha is constituted of all adult members of the village. (2) Sarpanch chairs the meeting of the Gram Sabha. (3) In the absence of Sarpanch, Deputy Sarpanch chairs the meeting of the Gram Sabha. (4) In the absence of both Sarpanch and Deputy Sarpanch, the Gram Sabha meeting is chaired by the Gram Sevak.

31.	खालीलपैकी कोणत्या दिव्याची कार्यक्षमता जास	त आहे ?	
	(1)	(2)	ट्युबलाईट
	(3) सोडीयम व्हेपर लॅम्प	(4)	यापैकी कोणतेही नाही
	Which one of the following lamps ha	s maxim	um efficiency ?
	(1) Bulb	(2)	Tubelight
	(3) Sodium Vapour Lamp	(4)	None of these
32.	चंद्र क्षितीजाजवळ असताना मोठा दिसतो. याचे	वे कारण म्ह	णजे
	 दृष्टीभ्रम 	(2)	
	(3) प्रकाशाचे विकिरण	(4)	प्रकाशाचे अपस्करण
	When the Moon is near the horizon,	it appear	rs big. This is due to
	(1) Optical illusion	(2)	Atmospheric refraction
	(3) Scattering of light	(4)	Dispersion of light
33.	खाण्याच्या सोड्याचे शास्त्रीय नाव		
	(1) सोडियम बायकार्बोनेट	(2)	सोडियम कार्बोनेट
	(3) कैलशियम कार्बोनेट	(4)	कैलशियम क्लोराइड
	Baking Soda is known as		
	(1) Sodium bicarbonate.upscfev	er.ccm	Sodium carbonate
	(3) Calcium carbonate	(4)	Calcium chloride
34.	पहिली औद्योगिक क्रांती म्हणजे भारतातील कुट	उल्या प्राचीन	। उद्योगाचे ग्रेट ब्रिटनकडे स्थलांतर ?
	(1) कापड उद्योग	(2)	©
	(3) जहाज उद्योग	(4)	यापैकी कोणतेही नाही
	One of the earliest industries which India to Great Britain is	in the fir	rst industrial revolution relocated from
	(1) Textile	(2)	Metallurgical
	(3) Shipping	(4)	None of these
35.	भारत सरकारने एप्रिल 1999 मध्ये 'मुक्त आक	 ाश नीती' व	कोणत्या उद्येशाने अवलंबिली ?
	(1) हवाईमाल वाहतुक	(2)	द्विपक्षी विमान सेवा
	(3) हवेतील उड्डयन कलेचा विकास	(4)	विमान उड्डयन विकासासाठी
	For what purpose did the Indian Sky Policy'?	Governm	ent introduce in April 1999 the 'Open
	(1) Cargo transport	(2)	Bilateral Air Service
	(3) Aircraft development	(4)	Development of air-worthiness
	-		

36.	उर्जा जाते		यासाठी	वापरणाऱ्या अणू	शक्ती रिॲक्ट	र मध्ये को	णत्या पदाथ	चि आणि	ग्वक विभाजन केल्या
	(1)	यूरेनिअम 235	(2)	यूरेनिअम 238	(3)	थोरीअम 2	32	(4)	रेडीअम 226
		olve the prob on of which			uclear pro	cess occi	ars in nu		ower reactor by
	(1)	U^{235}	(2)	U^{238}	(3)	Th ²³²		(4)	Ra ²²⁶
37.	जोङ	ग जुळवा :	_			_			
	a.	ई-पत्र	_		i.	पदार्थ तंः	•		
	b.	आभासी अभ्या			ii.	जैव तंत्रज्ञ			
	c.	जनुकीय अभिव			iii.	संगणक	-		
	d.	स्वयंचलित च	तन वित	ारण सेवा	iv.	संचारण	तंत्रज्ञान		
	(1)	a-iv, b-iii,	c-ii, (l-i	(2)	a-iii, b	-iv, c-i,	d-ii	
	(3)	a-i, b-iv, c	-iii, d	-ii	(4)	a-ii, b-	i, c-iv, c	l-iii	
	Mat	ch the pairs	:		_				
	a.	E-mail			i.		als Techn	ology	
	b.	Virtual clas			ii.	Biotech			
	c.	Genetic En	gineer	ing	iii.	•	ter Techr	-	,
	d.	ATM	,		iv.		inication		ology
	(1)			www.upsc					
	(3)	a-i, b-iv, c	-111, d	-11	(4)	a-11, b-	-i, c -iv, (1-111	
38.	मृगज	ಹ							
	(1)	जमिनीवरची उ	ष्णता व	न प्रकाशाचे अपव	ार्तन	(2)	प्रकाशाचे	परावर्तन	1
	(3)	प्रकाशाचे अपव	दर्तन			(4)	प्रकाशाचे	विवर्तन	
	Mira	age is formed	due	to	_ •				
	(1)	Terrestrial	heatir	ig and refract	ion of ligh	t (2)	Reflecti	on of l	ight
	(3)	Refraction	of ligh	t		(4)	Diffract	ion of	light
39.	आधु		विकास	हा दिवसेंदिवस	खालील गोर्ष	ोंवर अवल	 बुन आहे		
	(1)	विविध क्षेत्राती					•		
	(2)	एकाच क्षेत्रातीत	न संशो	धन					
	(3)	प्राचिन ज्ञान							
	(4)	यापैकी कोणते	ही नाही						
			_	development i			_	pende	nt on
	(1)		-	from large nu		iscipline	8		
	(2)		-	from single di	scipline				
	(3)	Ancient kn		ge					
	(4)	None of the	ese						

40.	 प्रगत देश व भारत यांच्यामधील दरी कमी होण्याकरीता (1) अकुशल मनुष्यबळ (2) भरपुर मनुष्यबळ व संस्थिक श्रोत (3) कमी दर्जाच्या मुलभूत सोयी सुविधा (4) यापैकी कोणतेही नाही 	 (1) अकुशल मनुष्यबळ (2) भरपुर मनुष्यबळ व संस्थिक श्रोत (3) कमी दर्जाच्या मुलभूत सोयी सुविधा 							
	The gap between developed countries and India (1) Unskilled manpower (2) Tremendous manpower and institutional re (3) Poor infrastructure (4) None of these								
41.	 खालील निर्देशीत ऐकण्याच्या प्रमाणानुसार नागरीकांची ऐकण्य आहे ? 	याची क्षमता, ऐकण्यात बिघाड न होता किर्त							
	(1) 110 dB (2) 85 dB (3) 9	5 dB (4) 100 dB							
	From the following, state the value of loudness	ss, where a person can tolerate the							
	exposure without any damage to hearing.								
	(1) 110 dB (2) 85 dB (3) 9	5 dB (4) 100 dB							
42.	2. क्ष-किरणे जास्त प्रमाणात शरीरावर पडल्यामूळे काय परिणाम	होतो ?							
	(1) रक्तक्षय होतो www.upscfever.com उ								
	(3) आंतर रक्तस्राव होतो (4) म	ानसिक दुर्बल्य येते							
	Out of the following, which is the effect of a	lethal dose exposure of X-rays to the							
	body ? (1) Anaemia (2) F	Reduced fertility							
		Mental retardation							
43.	6 /								
	(1) धातू सुवाहक असतात.								
	(2) धातूंचा पृष्ठभाग चकचकीत असतो.								
	(3) धातू वर्धनीय व तंतुक्षम असतात.								
	(4) धातूंमधून विद्युत्-चुंबकीय लहरी प्रवाहीत होतात.								
	Which statement regarding metals is <i>not</i> correct	it :							
	(1) Metals are good conductors.								
	(2) Metals have shining surface.								
	(3) Metals are malleable and ductile.								
	(4) Metals transmit electromagnetic waves.								

44. खालीलपैकी कोणत्या वायुमुळे पृथ्वीचे वातावरण उबदार आहे	44.	खालीलपैकी	कोणत्या	वायमुळे	पृथ्वीचे	वातावरण	उबदार	आहे	?
---	-----	-----------	---------	---------	----------	---------	-------	-----	---

- ओझोन
- (2) प्राणवाय
- कर्बाम्ल वाय्
- (4) हवा

Earth is warm due to the presence of the following.

- (1) Ozone
- (2)Oxygen
- (3)Carbon dioxide
- (4) Air

प्रयावरण दुषित करण्याचे आपले प्रमाण हे 45.

- पृथ्वीच्या नैसर्गिक प्रदुषण शोषण क्षमतेपेक्षा कमी आहे
- पृथ्वीच्या नैसर्गिक प्रदुषण शोषण क्षमतेपेक्षा ज्यास्त आहे (2)
- पृथ्वीच्या नैसर्गिक प्रदुषण शोषण क्षमते इतके आहे (3)
- यापैकी कोणतेही नाही

We are polluting the environment at a rate

- less than the Earth's natural ability to absorb pollution
- greater than the Earth's natural ability to absorb pollution (2)
- (3)equal to the Earth's natural ability to absorb pollution
- None of these

ग्रामिण विभागातील विद्यार्थी बेरोजगार रहाण्यामागील मुख्य कारण म्हणजे 46.

- तांत्रिक शिक्षण घेण्याबाबत असलेली उदासीनता
- तांत्रिक शिक्षण घेणे (2)
- (3)
- पदवी व पदव्युत्तर शिक्षण घेणे यापैकी कोणतेही नाही www.upscfever.com

Students from rural areas are unable to secure employment because

- (1)of lack of awareness towards technical education
- (2)they get technical education
- (3)they attend graduation and post-graduation courses
- None of these

विजेची वाढती मागणी पूर्ण करण्याकरीता 'इंदिरा गांधी अणूसंशोधन केंद्राने' खालीलपैकी काय तयार आणि 47. विकसीत केला ?

- दाबीत गुरूजल रिएक्टर (1)
- गुरूजल रिएक्टर (2)
- तरल सोडीअम द्वारा थंड केलेले फास्ट ब्रीडर रिएक्टर (3)
- थोरिअम आधारीत रिएक्टर

Which of the following has been developed and designed by 'Indira Gandhi Centre for Atomic Research (IGCAR)' to meet the growing demand for electricity?

- (1)Pressurised heavy water reactor
- (2)Heavy water reactor
- Liquid sodium cooled fast breeder reactor (3)
- Thorium based reactor

48.	आधूनिक 'वैज्ञानिक आणि प्रौद्योगिकी' मूळे यू केला गेला ?	्र.एस.ए. मध्ये	ये 1932 साली कोणता पहिला कृत्रीम रबर तयार
	(1) निओप्रीन	(2)	ब्यूना रबर
	(3) गट्टा परचा		कॅआऊटचौउक कॅआऊटचौउक
	synthesized in U.S.A. in 1932?		which is the first synthetic rubber
	(1) Neoprene	(2)	Buna rubber
	(3) Gutta percha	(4)	Caoutchouc
49.	कर्बाचे कोणते अपररूप कर्तन व वेधन साठी	वापरतात ?	
	(1) हिरा	(2)	याफाईट
	(3) सक्रीय कर्ब	(4)	काळे कर्ब
	Which allotrope of carbon is used fo	r cutting a	and drilling?
	(1) Diamond	(2)	Graphite
	(3) Activated carbon	(4)	Carbon black
50.	खालीलपैकी कोणत्या रोगाचे लसीकरण उपलब	ब्ध <i>नाही</i> ?	
	(1) क्षयरोग	(2)	विषम ज्वर
	(3) हिवताप	(4)	यकृतदाह-ब
	Vaccination is available additional	ՆԲ Լ ԻԵԳՈՈՆ	owing diseases except
	(1) Tuberculosis	(2)	Typhoid fever
	(3) Malaria	(4)	Hepatitis-B
51.	दशमान पद्धतीचा आधार कोणता आहे ?		
	(1) 2 (2) 16	(3)	10 (4) 8
	What is the base of decimal system	?	
	(1) 2 (2) 16	(3)	10 (4) 8
52.	शल्यविशादर गुंतागूतीच्या शस्त्र क्रिया हाताने करतात त्यास	न करता संग	गणकाच्या साहयाने शस्त्र क्रियेचे आयुधे नियंत्रित
	(1) यंत्रमानव	(2)	संगणिकय गुन्हे अन्वेशन
	(3) प्रतिकृती निर्माण करणे	(4)	अंदाज वर्तवणे
	Surgeons perform delicate operation instead of manually. This technology		nipulating devices through computers n as
	(1) Robotics	(2)	Computer forensics
	(3) Simulation	(4)	Forecasting

	दशाच्या विकासाच प्रमाण काय आह ?		4.c. c								
	(1) शहरीकरण	(2)	शैक्षणिक विकास								
	(3) औद्योगिक विकास	(4)	रोजगार विकास								
	What is the measure of progress of a continuous (1) Urbanization	ountry (2)	Educational development								
	(3) Industrial development	(4)	Employment development								
	(o industrial development										
54.	शितगृह आणि शुद्ध हवा पूरक यंत्रणेत उपयोगात क्षयाकरीता जबाबदार आहे ?	त येणारा	कोणता रसायन वातावरणातील ओझोन थराच्या								
	(1) 「फ्रऑन	(2)	हायड्रोफ्ल्यूरोकार्बन								
	(3) क्लोरोफ्ल्यूरोकार्बन	(4)	सल्फर डायऑक्साईड (SO ₂)								
	Which chemical used in refrigeration and air-conditioning system is responsible for destruction of ozone layer in the atmosphere?										
	(1) Freon	(2)	Hydrofluorocarbon								
	(3) Chlorofluorocarbon	(4)	Sulphur dioxide (SO_2)								
 55.	'अबिंदुकता' हा दृष्टीदोष कोणत्या भिंगाने नाहीसा करता येतो ?										
55.	-11 3 1011 61 20141 10 10 11 11 11 11 11										
55.	(1) चित्कृती भिंग	(2)	अंतेर्गोल भिंग								
55.	(1) चित्कृती भिंग	(2)									
55.	(1) चित्कृती भिंग	(2) /ef ⁴ co	्रिनाभिक भिंग M								
55.	(1) चित्कृती भिंग (3) बहिगोंल भिंग WWW.UPSCfev Which one of the following lenses 'astigmatism'?	(2) /ef ⁴ co	दिनाभिक भिंग off lld be used to correct the defect of								
55.	(1) चित्कृती भिंग (3) बहिगोंल भिंग WWW.UPSCfev Which one of the following lenses 'astigmatism'? (1) Cylindrical lens	(2) /er.co	ट्रिनाभिक भिंग lld be used to correct the defect of Concave lens								
55.	(1) चित्कृती भिंग (3) बहिगोंल भिंग WWW.UPSCfev Which one of the following lenses 'astigmatism'?	(2) /ef ⁴ co	दिनाभिक भिंग off lld be used to correct the defect of								
55. 56.	(1) चित्कृती भिंग (3) बहिगोंल भिंग WWW.UPSCfev Which one of the following lenses 'astigmatism'? (1) Cylindrical lens	(2) /er.co s show (2) (4)	हिनाभिक भिंग Ild be used to correct the defect of Concave lens Bifocal lens								
	(1) चित्कृती भिंग (3) बहिगोंल भिंग WWW.UPSCfev Which one of the following lenses 'astigmatism'? (1) Cylindrical lens (3) Convex lens हिन्याच्या संरचनेमध्ये कार्बन चे अणु कोणत्या पर (1) टेट्राहेड्रली	(2) /ef.cos show (2) (4) ——————————————————————————————————	ितिनाभिक भिंग Ild be used to correct the defect of Concave lens Bifocal lens ायोजित असतात ? एक्झागोनली								
	(1) चित्कृती भिंग (3) बहिगोंल भिंग WWW.upscfev Which one of the following lenses 'astigmatism'? (1) Cylindrical lens (3) Convex lens हिन्याच्या संरचनेमध्ये कार्बन चे अणु कोणत्या पर	(2) /ef.cos show (2) (4) ——————————————————————————————————	हिनाभिक भिंग Ild be used to correct the defect of Concave lens Bifocal lens								
	(1) चित्कृती भिंग (3) बहिगोंल भिंग WWW.UPSCfev Which one of the following lenses 'astigmatism'? (1) Cylindrical lens (3) Convex lens हिन्याच्या संरचनेमध्ये कार्बन चे अणु कोणत्या पर (1) टेट्राहेड्रली	(2) /er.co s show (2) (4) ——————————————————————————————————	ित्रिनाभिक भिंग lld be used to correct the defect of Concave lens Bifocal lens ायोजित असतात ? एक्झागोनली ट्रायगोनली e arranged								
	(1) चित्कृती भिंग (3) बहिगोंल भिंग WWW.UPSCfev Which one of the following lenses 'astigmatism'? (1) Cylindrical lens (3) Convex lens हिन्याच्या संरचनेमध्ये कार्बन चे अणु कोणत्या पर (1) टेट्राहेड्रली (3) ऑक्टाहेड्रली	(2) /er.co s show (2) (4) ——————————————————————————————————	ितिनाभिक भिंग Ild be used to correct the defect of Concave lens Bifocal lens ायोजित असतात ? एक्झागोनली ट्रायगोनली								
	(1) चित्कृती भिंग (3) बहिगोंल भिंग WWW.UPSCfev Which one of the following lenses 'astigmatism'? (1) Cylindrical lens (3) Convex lens हिन्याच्या संरचनेमध्ये कार्बन चे अणु कोणत्या पर (1) टेट्राहेड्रली (3) ऑक्टाहेड्रली In the structure of diamond, carbon atom	(2) /er.co s show (2) (4)	ित्रिनाभिक भिंग lld be used to correct the defect of Concave lens Bifocal lens ायोजित असतात ? एक्झागोनली ट्रायगोनली e arranged								
	(1) चित्कृती भिंग (3) बहिगोंल भिंग WWW.UPSCfev Which one of the following lenses 'astigmatism'? (1) Cylindrical lens (3) Convex lens हिन्याच्या संरचनेमध्ये कार्बन चे अणु कोणत्या पर (1) टेट्राहेड्रली (3) ऑक्टाहेड्रली In the structure of diamond, carbon ato (1) Tetrahedrally	(2) /er.co s show (2) (4) द्धतीते 3 (2) (4) oms ar (2) (4)	िताभिक भिंग lld be used to correct the defect of Concave lens Bifocal lens ायोजित असतात ? एक्झागोनली ट्रायगोनली e arranged Hexagonally Trigonally								
56.	(1) चित्कृती भिंग (3) बहिगोंल भिंग WWW.UPSCfev Which one of the following lenses 'astigmatism'? (1) Cylindrical lens (3) Convex lens हिन्याच्या संरचनेमध्ये कार्बन चे अणु कोणत्या पर (1) टेट्राहेड्रली (3) ऑक्टाहेड्रली In the structure of diamond, carbon ato (1) Tetrahedrally (3) Octahedrally	(2) /er.co s show (2) (4) द्धतीते 3 (2) (4) oms ar (2) (4)	िताभिक भिंग Ild be used to correct the defect of Concave lens Bifocal lens ायोजित असतात ? एक्झागोनली ट्रायगोनली e arranged Hexagonally Trigonally								
56.	(1) चित्कृती भिंग (3) बहिगोंल भिंग WWW.UPSCfev Which one of the following lenses 'astigmatism'? (1) Cylindrical lens (3) Convex lens हिन्याच्या संरचनेमध्ये कार्बन चे अणु कोणत्या पर (1) टेट्राहेड्रली (3) ऑक्टाहेड्रली In the structure of diamond, carbon ato (1) Tetrahedrally (3) Octahedrally माणसामध्ये कोणत्या ग्रुपचे रक्त असले पाहिजे की	(2) (4) (2) (4) (4) (2) (4) oms ar (2) (4) i जो को	Concave lens Bifocal lens गयोजित असतात ? एक्झागोनली ट्रायगोनली e arranged Hexagonally Trigonally गात्याही गटाचे रक्त स्विकारू शकेल ? (ओ)+ (4) (ए बी)+								

- 58. लेसर (LASER) या शब्दाची संक्षिप्त सज्ज्ञा सांगा ?
 - (1) लाईट ॲम्पलिफीकेशन बाय इमिशन ऑफ रेडिओशन
 - (2) लाईट ॲम्पलिफीकेशन बाय स्टिम्युलेटेड इमिशन ऑफ रेडिओशन
 - (3) मायक्रोवेव्ह ॲम्पलिफीकेशन बाय स्टिम्युलेटेड इमिशन ऑफ रेडिओशन
 - (4) लाईट इमिशन बाय रेडिओशन

What is meant by LASER?

- (1) Light amplification by emission of radiation
- (2) Light amplification by stimulated emission of radiation
- (3) Microwave amplification by stimulated emission of radiation
- (4) Light emission by radiation
- **59.** खालीलपैकी कोणाचे उपउत्पादन म्हणून विटामीन बी $_{12}$ चे उत्पादन केले जाऊ शकते ?
 - (1) स्ट्रेप्टोमायसिन

(2) *टेट्रामाय*सिन

(3) ट्रायकोमायसिन

(4) निओमायसिन

Vitamin B₁₂ can be produced as a by-product of which one of the following?

(1) Streptomycin

(2) Tetramycin

(3) Trichomycin

- (4) Neomycin
- 60. खालीलपैकी कोणता उपकरण 'परस्पर सामान्य अनुमान' तत्वावर कार्य करतो ?
 - (1) प्रकाश नलिका www.upscfever.com ट्रांसफार्मर
 - (3) फोटो डायोड

(4) एल.ई.डी.

Which one of the following common devices works on the basis of the principle of mutual induction?

(1) Tubelight

(2) Transformer

(3) Photo diode

(4) LED

- 61. चलनाच्या अवमुल्यनामुळे
 - (1) आयात वाढते
 - (2) निर्यात वाढते
 - (3) बेरोजगारी वाढते
 - (4) दोन राष्ट्रांमधील विश्वास वाढतो

Due to devaluation of currency

- (1) Import increases
- (2) Export increases
- (3) Unemployment increases
- (4) Good relationship between two nations develops

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

	भारत	ापा ज्यापारशाय सर	ात प्रतिकूल असण्यान	न कारण प्र	191						
	(1)	निर्यात वाढ		(2)	आयातीत वाढ						
	(3)	आयातीत घट		(4)	निर्यातीपेक्षा आया	तीतील वाढ					
	Indi	a's Balance of	Trade is not favo	ourable bed	ause of						
	(1)	Increase in ex	port	(2)	Increase in in	in import					
	(3)	Decrease in ir	mport	(4)	More increase	e in import than export					
63.	कोणत्या वर्षी भारताची निर्यात आयातीपेक्षा जास्त होती ?										
	(1)	1972 - 73	(2) 1973 - 74	(3)	1969 - 70	(4) 1970 - 71					
	In v	vhich year was	India's export g	reater than	n import ?						
	(1)	1972 - 73	(2) 1973 - 74	(3)	1969 - 70	(4) 1970 - 71					
64.	आया	त-निर्यात पास-बुक	योजना कोणत्या पंच	ववार्षिक योज	नेत सुरू झाली ?						
	(1)	पाचवी		(2)	तिसरी						
	(3)	सातवी		(4)	यापैकी कोणतेही	नाही					
	In v	vhich Five Year	Plan was impor	rt-export p	ass-book system	n introduced?					
	(1)	Fifth		(2)	Third						
				(2)	Imid						
	(3)	Seventh	www.ups	_	(Magae of these	•					
65.	_		<u>. </u>	cfeven.c	Omne of these	हिस्सा सर्वाधिक आहे ?					
65.	_	1 – 02 चा कालाव	<u>. </u>	cfeven.c	Omne of these						
65.	200	1 – 02 चा कालाव पेट्रोलियम निर्यात आर्थिक सहयोग	धीत भारताच्या परराष्ट्र	cfeven.d ट्रीय व्यापारात PEC)	Omne of these						
65.	2002 (1) (2) (3)	1 – 02 चा कालाव पेट्रोलियम निर्यात आर्थिक सहयोग पूर्व युरोप	धीत भारताच्या परराष्ट्र क देश संघटन (OP व विकास संघटन (C	cfeven.d ट्रीय व्यापारात PEC)	Omne of these						
65.	2002 (1) (2)	1 – 02 चा कालाव पेट्रोलियम निर्यात आर्थिक सहयोग	धीत भारताच्या परराष्ट्र क देश संघटन (OP व विकास संघटन (C	cfeven.d ट्रीय व्यापारात PEC)	Omne of these						
65.	200: (1) (2) (3) (4) Whi	1 – 02 चा कालाव पेट्रोलियम निर्यात आर्थिक सहयोग पूर्व युरोप विकसनशील देश ch group had l	धीत भारताच्या परराष्ट्र क देश संघटन (OP व विकास संघटन (C	ecfeven. ट्रीय व्यापारात PEC) DECD)	्रोंक्क्वe of these कोणत्या गटाचा 1	हिस्सा सर्वाधिक आहे ?					
65.	2000 (1) (2) (3) (4) Whit (1)	1 – 02 चा कालाव पेट्रोलियम निर्यात आर्थिक सहयोग पूर्व युरोप विकसनशील देश ch group had l	धीत भारताच्या परराष्ट्र क देश संघटन (OP व विकास संघटन (C	ecfeven. ट्रीय व्यापारात PEC) DECD)	्रोंक्क्वe of these कोणत्या गटाचा 1	हिस्सा सर्वाधिक आहे ?					
65.	2003 (1) (2) (3) (4) Whi (1) (2)	1 – 02 चा कालाव पेट्रोलियम निर्यात आर्थिक सहयोग पूर्व युरोप विकसनशील देश ch group had l OPEC OECD	धीत भारताच्या परराष्ट्र क देश संघटन (OP व विकास संघटन (C	ecfeven. ट्रीय व्यापारात PEC) DECD)	्रोंक्क्वe of these कोणत्या गटाचा 1	हिस्सा सर्वाधिक आहे ?					
65.	2003 (1) (2) (3) (4) Whit (1) (2) (3)	1 – 02 चा कालाव पेट्रोलियम निर्यात आर्थिक सहयोग पूर्व युरोप विकसनशील देश ch group had l OPEC OECD Eastern Euro	धीत भारताच्या परराष्ट्र क देश संघटन (OP व विकास संघटन (C argest share of I	ecfeven. ट्रीय व्यापारात PEC) DECD)	्रोंक्क्वe of these कोणत्या गटाचा 1	हिस्सा सर्वाधिक आहे ?					
65.	2003 (1) (2) (3) (4) Whi (1) (2)	1 – 02 चा कालाव पेट्रोलियम निर्यात आर्थिक सहयोग पूर्व युरोप विकसनशील देश ch group had l OPEC OECD	धीत भारताच्या परराष्ट्र क देश संघटन (OP व विकास संघटन (C argest share of I	ecfeven. ट्रीय व्यापारात PEC) DECD)	्रोंक्क्वe of these कोणत्या गटाचा 1	हिस्सा सर्वाधिक आहे ?					
66.	2000 (1) (2) (3) (4) Whii (1) (2) (3) (4)	1 – 02 चा कालाव पेट्रोलियम निर्यात आर्थिक सहयोग पूर्व युरोप विकसनशील देश ch group had l OPEC OECD Eastern Euro Developing co	धीत भारताच्या परराष्ट्र क देश संघटन (OP व विकास संघटन (C argest share of I pe ountries	scfeven.(ट्रीय व्यापारात PEC) DECD) India's fore	्रोक् e of these कोणत्या गटाचा ign trade durin	हिस्सा सर्वाधिक आहे ? ng 2001 – 02 ?					
-	2000 (1) (2) (3) (4) Whii (1) (2) (3) (4)	1 – 02 चा कालाव पेट्रोलियम निर्यात आर्थिक सहयोग पूर्व युरोप विकसनशील देश ch group had l OPEC OECD Eastern Euro Developing co	धीत भारताच्या परराष्ट्र क देश संघटन (OP व विकास संघटन (C argest share of I	scfeven.(ट्रीय व्यापारात PEC) DECD) India's fore	्रोक्षe of these कोणत्या गटाचा वि	हिस्सा सर्वाधिक आहे ?					
-	2000 (1) (2) (3) (4) Whi (1) (2) (3) (4) जागावि (1)	1 – 02 चा कालाव पेट्रोलियम निर्यात आर्थिक सहयोग पूर्व युरोप विकसनशील देश Ch group had l OPEC OECD Eastern Euro Developing co	धीत भारताच्या परराष्ट्र क देश संघटन (OP व विकास संघटन (C argest share of I pe ountries नाचे मुख्यालय खाली (2) जिनेव्हा	ecfeven.(शैय व्यापारात PEC) DECD) India's fore	Mime of these and including the service of the ser	हिस्सा सर्वाधिक आहे ? ng 2001 – 02 ?					

67.	खालीलपैकी कोणते व्यापारी बँकेचे कार्य <i>नाही</i> ?									
	(1) ठेवी स्विकारणे	(2)	कर्ज देणे							
	(3) रकमांचे स्थानांतरण	(4)	पत नियंत्रण							
	Which one of the following is not a fu	nction (nction of Commercial Banks?							
	(1) Accept deposit	(2)	Lending loans							
	(3) Transfer of money	(4)	Credit control							
68.	दि स्टेट बँक ऑफ इंडिया खालील वर्षी अस्तीत	ावात आत	ली.							
	(1) 1935 (2) 1949	(3)	1955 (4) 1969							
	The State Bank of India came into exi	stence	in the following year.							
	(1) 1935 (2) 1949	(3)	1955 (4) 1969							
69.	परकीय चलनाचा व्यवसाय करू इच्छिणाऱ्या बँके	ला कोणा	ाकडून परवाना घेणे आवश्यक आहे ?							
	(1) वित्त मंत्रालय	(2)	आय.सी.आय.सी.आय.							
	(3) दि रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडीया	(4)	जागतिक बँक							
	Who gives permission to banks for the foreign currency business?									
	(1) Finance Ministry .upscfever.	$com_{(2)}$	I.C.I.C.I.							
	(3) Reserve Bank of India	(4)	World Bank							
70.	1951 – 52 मध्ये एकूण ग्रामीण कर्जपुरवढयात	संस्थात्मक	, साधनांचा खालील वाटा होता.							
	(1) 19% (2) 7%	(3)	12% (4) 31%							
	Institutional sources accounted for the year 1951 – 52.	he follo	owing share in the total rural credit in							
		(3)	12% (4) 31%							
71.	कौणती संस्था ग्रामीण भागातील वित्तीय गरजा भ	 गगविणारी	ि शिखर संस्था म्हणून काम करते ?							
	(1) नाबार्ड	(2)	रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया							
	(3) स्टेट बँक ऑफ इंडिया	(4)	वरील सर्व							
	Which of the following institutions act	s as to	op level for fulfilment of financial needs							
	in rural areas?									
	(1) NABARD	(2)	Reserve Bank of India							
	(3) State Bank of India	(4)	All of the above							
कच्च	या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WO	RK								

72.	भारतीय रिझर्व्ह बँकेने 'अग्रणी बँक योजना' र	वालील वर्षी	सुरू केली.									
	(1) 1991 (2) 1969	(3)	1949	(4)	1959							
	The Reserve Bank of India introduce	ed the 'Le	ad Bank Scho	eme' in the	following	year.						
	(1) 1991 (2) 1969	(3)	1949	(4)	1959							
7 3.	खालीलपैकी कोणत्या सरकारी क्षेत्रातील बँकेने भर देण्याचे नियोजन केले आहे ?	'ग्राम निवास	' योजनें अंतर्गत	खेडयातील घ	गरांच्यासाठी पु	नःश्च						
	(1) आय.सी.आय.सी.आय. बँक	(2)	को-ऑपरेटिव्ह	बँक								
	(3) स्टेट बँक ऑफ इंडिया	(4)	सेंट्रल बँक ऑप	क इंडिय <u>ा</u>								
	Which of the following public sector rural housing under its 'Gram Nivas		=	o give ren	ewed thru	st to						
	(1) I.C.I.C.I. Bank	(2)	Co-operative Bank									
	(3) State Bank of India	(4)	Central Ban	k of India								
74.	भारत सरकारचा आकस्मीक निधी	 _ च्या अख										
	(1) राष्ट्रपती	(2)	उपराष्ट्रपती									
	(3) पंतप्रधान	(4)	मंत्रीपरीषद									
	The Contingency Fund of India is at the disposal of the following. (1) President WWW.UPSCfeVe(2)COVice-President											
	(3) Prime Minister	(4)	Council of M									
75.	केंद्र सरकार कडून घटक राज्यांना खालीलपैकी	केंद्र सरकार कडून घटक राज्यांना खालीलपैकी कोणत्या करातील वाटा अधिक प्रमाणात मिळतो ?										
	(1) अबकारी कर	(2)	प्राप्ती कर									
	(3) संपती कर	(4)	विक्री कर									
	Which of the following forms of tar portion from the Central Governmen	Which of the following forms of tax does the State Government get in maximum										
	(1) Excise duty	(2)	Income tax									
	(3) Wealth tax	(4)	Sales tax									
76.	भारतामध्ये सर्वप्रथम खालील राज्य सरकारतर्फे	- शुन्याधारि	त अर्थसंकल्प मा	ंडला ?								
	(1) महाराष्ट्र	(2)	पश्चिम् बंगाल									
	(3) केरळ	(4)	मध्य प्रदेश									
	Which one of the following State Go for the first time?	vernment	s in India in	troduced ze	ero-base-bu	ıdget						
	(1) Maharashtra	(2)	West Bengal	l								
	(3) Kerala	(4)	Madhya Pra	desh								

77.	शास	कीय खर्चाची तपासणी	_ या समितीकडून	केली जाते.
	(1)	अंदाज समिती	(2)	लोक लेखा समिती
	(3)	सार्वजनिक उपक्रम समिती	(4)	मुल्यमापन समिती
	Gov	ernment expenditure is chec	ked by	·
	(1)	Estimates Committee	(2)	Public Audit Committee
	(3)	Public Programme Commit	tee (4)	Evaluation Committee
78.	एका		पुरस्कृत केला	?
	(1)	राज्य सरकार	(2)	जिल्हा परिषद
	(3)	महानगर पालिका	(4)	केंद्र सरकार
	Who	promotes Integrated Rural	Development	Programme?
	(1)	State Government	(2)	Zilla Parishad
	(3)	Municipal Corporation	(4)	Central Government
	(1) (2) (3) (4) Whi Indi (1) (2) (3) (4)	अंदाजपत्रकात सरकारच्या मागील व ch of the following states a? The budget is presented in The budget gives complete the government. The budget is always a sur	कारच्या अंदाजे स् ever.com दाजपत्रकं असते. वर्षातील खर्च व ments is tru the Parliament picture of the plus budget.	वर्च व प्राप्ती यांची संपूर्ण माहिती दिलेली असते. प्राप्ती यांची माहिती दिलेली असते. he for the budget of the Government of
80.	(1) (3)	नीक लेखा-समिती त्यांचा अहवाल संसद पंतप्रधान Public Accounts Committee Parliament Prime Minister	(2) (4)	सादर करते. राष्ट्रपती वित्त-मंत्री eport to the following authority. President Finance Minister

81.	सध्या	भारतामध्ये कोग	गती पं	ववार्षिक योजना	सुरू आहे ?						
	(1)	नववी	(2)	दहावी	(3)	अकरावी		(4)	बारावी		
	At p	resent which	of In	dia's Five Y	ear Plans is	s in exister	nce ?				
	(1)	Ninth	(2)	Tenth	(3)	Eleventh		(4)	Twelfth		
82.	भारत	ाच्या एकूण उत्प	न्नात शे	ती उत्पन्नाचे प्र	माण						
	(1)	वाढत आहे			(2)	घटत आहे					
	(3)	समान आहे			(4)	यापैकी कोण	ातेही नाही				
	In I	ndia's total i	ncome	the proport	ion of agric	ultural inc	come is				
	(1)	Increasing			(2)	Decreasing	ng		•		
	(3)	Equal			(4)	None of t	these				
83.	पाचव	पाचव्या पंचवार्षिक योजनेचा परवलीचा शब्द कोणता होता ?									
	(1)	जलद प्रगती			(2)	अधिक रोज	गारी				
	(3)	उत्पन्नाचे समव	टप		(4)	गरिबी हटाव	त्र				
	What was the keyword of the Fifth Five Year Plan?										
	(1)	Speedy prog	gress		(2)	More em	ploymen	t			
	(3)	Equal distr	ibutio	WWW.UD	screve ₄ , c	Removal	of pover	ty			
84.	महारा	ष्ट्रात जिल्हा स्त	रावरील	नियोजनाची सु	रुवात खालील	वर्षी झाली.					
	(1)	1970	(2)	1954	(3)	1974		(4)	1951		
	Dist	rict Level Pl	annin	g started in	Maharasht	ra from th	e followi	ing y	ear.		
	(1)	1970	(2)	1954	(3)	1974		(4)	1951		
85.	दहाव	या पंचवार्षिक यो	जनेत र	नंसाधनांच्या वित	ारणात ज्या ती	न क्षेत्रांना प्राध	वान्य दिले.	ते म	हणजे		
	(अ)	शेती व ग्रामीण	ा विका	स		(ब) वाहतु	क व दळा	गवळप	ग		
	(क)	उर्जा				(ड) सामा	जीक सेवा				
	(1)	अ, ब, क	(2)	ब, क, ड	(3)	अ, क, ड		(4)	ब, अ, ड		
		he resource e areas. The			h Five Year	r Plan hig	h priorit	y ha	s been given to		
	(a)	Agriculture	and l	Rural Develo	pment	(b) Tran	sport an	d Co	mmunications		
	(c)	Energy				(d) Socia	al Servic	es			
	(1)	a, b, c	(2)	b, c, d	(3)	a, c, d		(4)	b, a, d		
				FOR POLICE	111001						

86.	कोणत्या कारणामुळे किंमती वाढतात ?											
	(1) अप्रत्यक्ष कर	(2)	प्रत्यक्ष कर									
	(3) अप्रत्यक्ष व प्रत्यक्ष कर	(4)	वरीलपैकी नाही									
	By which reason do prices increase?		-									
	(1) Indirect tax	(2)	Direct tax									
	(3) Indirect & direct tax	(4)	None of these									
87.	खालीलपैकी किंमतवाढीस कोणते एक कारण <i>नाही</i> ?											
	(1) तुटीचा अर्थभरणा											
	(2) लोकसंख्या वाढ											
	(3) बेरोजगारीत वाढ											
	(4) प्रशासकीय खर्चात वाढ											
	Which one of the following reasons does not apply to the price-rise?											
	(1) Deficit financing											
	(2) Increase in population											
	(3) Increasing unemployment											
	(4) Increase in administrative expenditure											
88.	आधारवर्षातील निर्देशांक्व/भेक्क्मी. प्राधाय ंखन्नो er.com											
	(1) 0 (2) 10	(3)	100	(4)	1000							
	The index number in the base year is	s always	in the followin	g manne	er,							
	(1) 0 (2) 10	(3)	100	(4)	1000							
89.	भाववाढ नियंत्रित करण्यासाठी कोण कार्य करते	?				_						
	(1) रिझर्व्ह बँक	(2)	केंद्र सरकार									
	(3) कृषी मंत्रालय	(4)	भाववाढ नियंत्रण	मंडळ								
	Who works as a controller of prices?											
	(1) Reserve Bank	(2)	Central Gover	nment								
	(3) Agricultural Ministry	(4)	Price Control	Board								
90.		_ र्षिक योजने	मध्ये प्रथमच जाह	ीर केले गे	———— ोलेले उदिष्ट होते	े ?						
	(1) सातव्या (2) नवव्या	(3)	दुसऱ्या	(4)	पहिल्या							
	Which Five Year Plan for the first inflationary pressure?	t time h	ad declared th	he objec	tive to com	bat						
	(1) Seventh (2) Ninth	(3)	Second	(4)	First							
<u>тт</u>	या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WO) RK										

91.	खार्ल	ोलपैकी हरभरऱ्य	ाच्या कु	ठला वाण म	र रोगास सहनः	ग़ील असून उश	ीरा पेरणी सार्ठ	ो योग्य आहे ?		
	(1)	विजय	(2)	विशाल	(3)	विराट	(4)	दिग्विजय		
		ch of the folk	owing	varieties o	of Gram is to	olerant to wi	lt and suital	ble for late sown		
	(1)	Vijay	(2)	Vishal	(3)	Virat	(4)	Digvijay		
92.	भात	शेतीमध्ये पाणी	साचले	ने असतांना 1	चिखलणी करण	यासाठी	हे अ	वजार उपयुक्त आहे.		
	(1)	पलटी नांगर					ार (डिस्क प्लो)	_		
	(3)	पडलर			(4)	ट्रम्प्लर				
		ler water sta dling is a	-		onditions in	rice fields,	the suitable	e implement for		
	(1)	M.B. Plough	h		(2)	Disc Plou	gh			
	(3)	Puddler			(4)	Trampler				
93.	कडध	गान्य पिकांमध्ये,		उत्पाद	न क्षमता महार	ष्ट्रात अधिक अ				
	(1)	तूरीची				[ू] उडदाची				
	(3)	कुळीथाची			(4)	पावटयाची				
	Amo	ong the differ	ent p	ulses, prod	luctivity of _	i	is more in M	Iaharashtra.		
	(1)	Red gram		www.u	oscfev e n.	C@hack gra	m			
	(3)	Horse gram	ı		(4)	Field bear	n			
94.	सिसॅ	सिसॅमम इंडीकम एल. [तीळ] या पिकामध्ये किसी टक्के तेलाचे प्रमाण असते ?								
	(1)	30 ते 35%	(2)	35 ते 38%	6 (3)	25 ते 30%	(4)	45 ते 50%		
	Wha	at is the oil c	onten	t in <i>Sesam</i>	um indicum	L. ?				
	(1)	30 to 35%	(2)	35 to 38%	δ (3)	25 to 30%	(4)	45 to 50%		
95.	महार	ाष्ट्रात, <u>_</u> _		जिल्ह्यात	उसाखालचे क्षेत्र	सर्वाधिक आहे.				
	(1)	सातारा	(2)	सांगली	(3)	सोलापूर	· (4)	कोल्हापूर		
	In N	Maharashtra,		dist	rict has the	highest area	a under suga	arcane.		
	(1)	Satara	(2)	Sangli	(3)	Solapur	(4)	Kolhapur		
96.	खरीप	र हंगामात ज्वारी	ची पेरण	ी उशीरा झा	ल्यास मुख्यत्वे	करून	किडींचा प्रा			
	(1)	खोड माशी	(2)	खोड किडा	(3)	मिज माशी	(4)	पांढरी मा शी		
	Und	ler late sown	condi	tions <i>Khar</i>	if Jowar is	more infeste	ed with			
	(1)	Shoot fly		Stem bor		Midge fly		White fly		
				FOR BOLLO						

97.	पिका	स पाणी ध्यावयाः	वे झाल	यास खालीलपैर्क	ो कोणते यंत्र	जमीनीतील पाणी	मोजण्यास	वापरता येईल ?			
	(1)	न्यूट्रॉन प्रोब			(2)	टेन्सीयोमीटर					
	(3)	जीप्सम ब्लॅक			(4)	वरील सर्व					
		_	irriga	tion, which i	nstrument	can be used for	r measuri	ng soil moisture			
		ent?	ho.		(2)	Tensiometer					
	(1) (3)	Neutron pro Gypsum bloo				All above					
98.	सुरू	ऊस पिकास		_ हे.से.मी. पाण	याची गरज अ	ासते.					
	(1)	75	• •	175		275		375			
	Wat	er requiremer	nt of	Suru Sugarc		ha. cn					
	(1)	75	(2)	175	(3)	275	(4)	375			
99.		विभाग	त सव	धिक निव्वळ ि	 संचन क्षेत्र आ	 हे.					
	(1)	नाशिक	(2)	कोल्हापूर	(3)	पुणे	(4)	नागपूर			
		divisio	n ha	s the highest	total net i	irrigated area.					
	(1)	Nashik	(2)	Kolhapur	(3)	Pune	(4)	Nagpur			
100.	शेत	तळ्यातून होणारा	पाण्य	 ाचा निचरा	 वाप	रून परीणामकारक	 रीत्त्या थांबरि				
	(1)	वाळ	(2)	पोयटा	(3)	पी.एम.ए.	(4)	बंटोनाईट			
	See	Seepage control from farm pod can be controlled effectively by using									
		Sand	(2)			P.M.A.					
101.	पिका	च्या चांगल्या वार्ट	ीसाठी	आणि विकासास	ग ठी माती : ा	हवा : पाणी यांचे	प्रमाण	असावे.			
	(1)	50:25:25			(2)	40:20:40					
	(3)	30:30:40			(4)	30:40:30					
	For	better growth	and	development	of a crop t	he proportion (of soil : ai	r : water should			
	be _	·									
	(1)	50:25:25			(2)	40:20:40					
	(3)	30:30:40			(4)	30:40:30					
100		··· = fi-	т этт	(1000) T	च्याची समार	र गिंहार भारत		लाख हे. ठरविलेली			
102.	महार आहे.		न आप	IIIII (1999) (ાષ્ટ્રવાથા જાનાલ	ासपन पनता _		cha 6. Odacich			
	(1)	100	(2)	75	(3)	105	(4)	126			
							has estin	mated irrigation			
	pote	ential of the S	State	upto	lakh l	na.					
	(1)	100	(2)	75	(3)	105	(4)	126			

103.	शेळी	मध्ये मटणाकरीत	ा कोण	ती जात प्रसिद्ध	आहे ?					
	(1)	जमनापारी	(2)	सानेन	(3)	ब्लॅक बेंगाल	(4)	अंगोरा		
	Whi	ch breed of C	oat i	s famous for 1	neat purp	ose ?				
	(1)	Jamnapari	(2)	Saanen	(3)	Black Bengal	(4)	Angora		
104.		मुळे र	दुधाचा	रंग पिवळसर होत	नो.					
			-	लॅक्टोज		नायसिन	(4)	कॅरोटीन		
		is res	ponsil	ole for yellow	colour of	milk.				
	(1)	Riboflavin	(2)	Lactose	(3)	Niacin	(4)	Carotene		
105.	गोठी	त विर्याच्या उत्पा	दनासार्ठ	ो राज्यात	प्रयो	गशाळा कृत्रिम रेतः	न कार्यक्रमांत	ार्गत कार्यरत आहेत.		
	(1)	1	(2)	2	(3)	3	(4)	5		
	For	production of	f froze	n semen, ther	e are	labora	itories in	the State under		
	A.I.	programme.								
	(1)	1	(2)	2	(3)	3	(4)	5		
106.	जास्त	 १ साल्ट (क्षार) ३	 सहनकर	ण्याची शक्ती फव	उझाडामध्ये स	वित जास्त	मध	—————— ये आहे.		
	(1)			www.up	_					
	(3)	खजूर (डेट पा	म)		(4)	बोर				
	The	high degree	of sal	t tolerance is	observed	in	fruit tre	e.		
	(1)	Sapota			(2)	Guava				
	(3)	Date palm			(4)	Ber				
107.	मध्ये 'सी' जीवनसत्त्वाचे प्रमाण अधिक आहे.									
	(1)	आवळा	(2)	बोर	(3)	द्राक्ष	(4)	सिताफळ		
				hest source of						
,	(1)	Aonla	(2)	Ber	(3)	Grape	(4)	Custard apple		
108.	बिना	कोईच्या (कोय	नसलेल	या) आंब्याच्या ज	ातिचे नाव स	नांगा.				
	(1)	राजापूरी	(2)	माणकूर	(3)	सिंधू	(4)	रत्ना		
	Nan	ne the mango	varie	ety which doe	s not have	e seed/stone.				
	(1)	Rajapuri	(2)	Mankur	(3)	Sindhu	(4)	Ratna		

109.	खार्ल	ोलपैकी कोणत्या	ा जातीच	। आंबा निर्यार	त योग्य आहे	?		
	(1)	अल्फान्सो (ह	ापूस)		(2)	पायरी		
	(3)	तोतापूरी			(4)	निलम		
	Whi	ch of the fol	lowing	varieties o	of mango is	suitable for	export?	
	(1)	${f Alphonso}$			(2)	Payari		
	(3)	Totapuri			(4)	Neelam		
110.	महारा	ष्ट्रात सामाजिक	वनीकरप	ग	साली सुरू	झाले.		<u></u>
	(1)	1981	(2)	1982	(3)	1983	(4)	1984
	In N	// Iaharashtra	, Socia	l Forestry	was started	in the year		
	(1)	1981	(2)	1982	(3)	1983	(4)	1984
111.	_	ष्ट्र राज्य वन अ आहे.	हवाल 2	003 नुसार रा	ज्यातील एकूण	वनक्षेत्र देशाच्य	ा एकूण वनक्षेत्रा	च्या
	(1)	15	(2)	16	(3)	17	(4)	08
	As p	per Maharas	stra St	ate Forest	Report 200	3, the total	forest area	of the State is
		% of th	ie cour	try's total	forest area.			
	(1)	15	(2)	16	(3)	17	(4)	08
112.	पुढील	ापैकी कोणता स	नामाजिक	वनीकरणाचा	घटक <i>नाही</i> ?			
	(1)	फार्म फॉरेस्ट्री	ww.	upscfev	er.con(2)	मिश्र वनीकरा	ग	
	(3)	वनशेती		иросто.	(4)	शेल्टर बेल्ट्र	स	
	Whi	ch of the fol	lowing	is <i>not</i> a co	omponent of	Social Fore	estry?	
	(1)	Farm Fores	stry		(2)	Mixed For	estry	
	(3)	Agro Fores	try		(4)	Shelter Be	elts	•
113.		मासा	सर्वसाध	गरणपणे तळ्य	गच्या तळाला र	 हातो.		1
	(1)	रोहू	(2)	कटला	(3)	मृगल	(4)	तिलापिया
		fish	genera	ally stays a	at the botton	n of the tan	k.	
	(1)		(2)			Mrigal		Tilapia
 114.	महारा	 ष्ट्राच्या सागरी	 क्षेत्राची व	वार्षिक मत्स्यो	त्पादन क्षमता		लाख मेटिक व	 टन इतकी अंदाजित
		प्रात आली आहे			_		^	•
	(1)	6.3	(2)	5.2	(3)	4.1	(4)	10.2
	The	potential of	marin	e fish prod	uction per ye	ear in Maha	arashtra has	been estimated
	at _	l:	akh M	.Т.				
	(1)	6.3	(2)	5.2	(3)	4.1	(4)	10.2

115.		हा मार	ग खाद	ाड असुन तो लहान ग	मासे व	कोळंबी खाऊन जगतो.		
	(1)	बोंबिल	(2)	हैद	(3)	सुरमई	(4)	बांगडा
		fish i	s a he	eavy feeder and fe	eds o	n small fishes and	prav	wns.
	(1)	Bombay duck	k (2) Haid	(3)	Surmai	(4)	Bangada
116.	राष्ट्रीय	कृषि विकास य	ोजना (RKVY) सुरू करण्यात	त आर्ल	ी, सन		
	(1)	2001	(2)	2003	(3)	2007	(4)	2005
	Rash	itriya Krishi	Vikas	Yojana was laund	ched d	during		
	(1)	2001	(2)	2003	(3)	2007	(4)	2005
117.	सिमांत	ा शेतकऱ्याजवळ		हेक्टर पर्यंत ज	मिन अ	 ासते.		
	(1)	1	(2)	5	(3)	10	(4)	2.5
	Mar	ginal farmer	has la	and holding upto _		ha.		
	(1)	1	(2)	5	(3)	10	(4)	2.5
118.	मध्यम	मुदतीचे कर्ज _		वर्षांसाठी मंजूर	करण्या	त येते.		
	(1)	1 - 2	(2)	3-5 WWW.upscfe anctioned for	(3)	6-7	(4)	10 - 12
	Med	ium term loa	n is s	anctioned for	vei.	_ years.		
	(1)	1-2	(2)	3 – 5	(3)	6 – 7	(4)	10 – 12
119.	माला	वी जास्त किंमत	बाजारा	त मिळण्यासाठी खाली	लपैकी	कोणते उपाय योजावेत	?	
	(1)	मालाची प्रतवारी	आणि	चांगले पॅकींग	(2)	चांगल्या बाज़ार पेढेचा	शोध	
	(3)	मालाची चांगली	पॅकींग	करणे	(4)	यापैकी कोणतेही नाही		
	Whi	ch of the follo	wing	measures is taker	o for o	btaining higher pr	ices	in the market?
	(1)	Grading and	good	packing of produc	ce	(2) To search good	d m	arket
	(3)	Good packin	g of p	roduce		(4) None of the a	bove	•
120.	शेतक	ऱ्यांना/कृषि उत्पा	दकांना	बाज़ार समिती गठीत	करतांन	किती टक्के प्रतिनिधि	त्व दि	ले जाते ?
	(1)	20 टक्के	(2)	30 टक्के	(3)	50 टक्के	(4)	60 टक्के
		e formulating rmers/agricul	_		, how	much percent rep	rese	ntation is given
	(1)	20%	(2)	30%	(3)	50%	(4)	60%
-		•		-				

121.	कोणती टेनिस खेळाडू यु.एस. ओपन वुमेन सिंगत (1) व्हिनस विल्यम्स् (3) लॉरा रॉबसन) सेरेना विल्यम्स्						
	Who was the winner of U.S. Open (Ten (1) Venus Williams (3) Laura Robson	(2) (4)	nis) Women Singles Championship of 20 (2) Serena Williams						
122.	'सार्कच्या' निर्मितीचा प्रस्ताव सर्वप्रथम पुढीलपैकी	कोणत्या	देशाने मांडला ?						
	(1) भारत (2) नेपाळ	(3)	पाकिस्तान	(4)	बांगलादेश				
	Which of the following countries first SAARC?	prese	nted the proposal	for t	he formation of				
	(1) India (2) Nepal	(3)	Pakistan	(4)	Bangladesh				
123.	भाऊसाहेब पडसलगीकर हे कोणत्या खेळाशी संबंधि	 धेत आ	 हेत ?						
	(1) कुस्ती (2) खो खो		ब्द्रीबळ	(4)	हॉकी				
	With which game is Bhausaheb Padsal		9						
	(1) Wrestling (2) Kho Kho	(3)	Chess	(4)	Hockey				
194	भारतात किती आंतरराष्ट्रीय विमानतळे आहेत ?			_					
121.	(1) 19	(2)	15						
	(3) 18 www.upscfever.co	om_{4}	यापैकी कोणतेही नाही						
	How many International Airports are there in India?								
	(1) 12	(2)	15						
	(3) 18	(4)	None of these						
		 -		_					
125.	या दिवशी 'अपंग दिन' पाळला ज (1) 16 मार्च (2) 16 एप्रिल		16 मे	(4)	16 ਕਰ				
	(1) 16 मार्च (2) 16 एप्रिल 'Handicapped Day' is observed on	(3)	10 4	(4)	16 जून				
	(1) 16 th March (2) 16 th April	(3)	16 th May	(4)	16 th June				
126.	राज्यघटनेच्या 'मूलभूत संरचनेचा' सिद्धान्त सर्वोच्च	यायात	नयाने कोणत्या खटल्या	- त प्रति	पादित केला ?				
	(1) गोलखनाथ खटला		केशवनंदा भारती खट						
	(3) मिनर्व्हा मिल्स खटला	(4)	न्यायाधिश स्थानांतर र	ब्रटला					
	The Supreme Court of India enuncial Constitution in which judgement?	ted th	e doctrine of 'Bas	sic S	tructure' of the				
	(1) Golaknath Case	(2)	Keshavananda B	harat	ti Case				
	(3) Minerva Mills Case	(4)	Judges Transfer (Case					
कच्च्य	n कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WOR	K							

127.	'रोमान्नि	सग विथ लाईफ' या पुस्तकाचे लेखक कोण	ा आहेत	?
	(1)	शशी थरूर	(2)	देव आनंद
	(3)	मधु किश्वर	(4)	दिलिप कुमार
	Who	is the author of 'Romancing with '	Life'?	
	(1)	Shashi Tharoor	(2)	Dev Anand
	(3)	Madhu Kishwar	(4)	Dilip Kumar
128.				भीत किती महिला उमेदवार निवडून आत्या ?
	(1)	पंच्याहत्तर (2) एकोणसाठ	(3)	त्रेसष्ठ (4) पंचावन
	How 2009	-	ted in	the Lok Sabha general election held in
	(1)	Seventy Five (2) Fifty Nine	(3)	Sixty Three (4) Fifty Five
129.	नियोज अर्थव्य	न मंडळाने 23 जाने 2003 ला पुढील वस्थेच्या प्रगतीचे पूनर्मुल्याकन केले त्याचा	दोन द दस्तऐवज	रशकांसाठी इंडिया व्हीजन – 2020 द्वारे भारतीय ज यांनी तयार केला.
		डॉ. नरेंद्र जाधव	(2)	डॉ. भालचंद्र मुणगेकर
	(3)	श्री शामप्रसाद गुप्ता	(4)	श्री पी. चिदंबरम
	pre-a	_	nomy i	- 2020 on 23 January 2003, presenting for the next two decades. This document r.COM
		Dr. Narendra Jadhav		Dr. Bhalchandra Munagekar
	(3)	Shri Shamprasad Gupta	(4)	Shri P. Chidambaram
130.	संविधा	नाच्या सरनाम्यात 'धर्मनिरपेक्ष' हा शब्द को	गत्या सं	विधानदरुस्तीद्वारे अंतर्भत कण्यात आला ?
		44 वी (2) 41 वी	(3)	
	By w	hich amendment has the word 'S	ecular'	been included in the Preamble of the
		titution?		
	(1)	44 th (2) 41 st	(3)	76 th (4) 42 nd
131.	भारतात	ील पहिल्या अणुपाणबुडीचे नांव काय जी	26 जुलै	2009 ला कार्यान्वित झाली ?
		आय.एन.एस. विक्रांत		आय्.एन.एस. अरिहंत
	(3)	क्विन मॅरी	(4)	ब्राह्मोस
		is the name of India's first N July 2009 ?	uclear	Submarine, which was launched on
	(1)	INS VIKRANT	(2)	INS ARIHANT
	(3)	Queen Mary	(4)	BrahMos

132.	सन 2009 चे आय.सी.सी. विश्व 20 : 20 सामने कोणत्या देशात होण्यात आले ?								
	(1) दक्षिण ऑफ्रिका	(2)	(2) भारत						
	(3) इंग्लंड	वेस्ट इंडिज							
	In which country was the ICC World Twenty: 20 Cricket Tournament for held?								
	(1) South Africa	(2) India							
	(3) England	(4)	West Indies						
133.	बंगलोरच्या सात प्राध्यापक व अभियंत्यांच्या गटार नांव काय ?	ने विकसि	त केलेल्या "साध्या व	स्वस्त	भ्रमण संगणकाचे''.				
	 परम सम्प्युटर 	(3)	मैकिन्टॉश	(4)	झेनॉन				
	A Bangalore based group of seven professors and engineers have developed "simple and in-expensive mobile computer". What is its name?								
	(1) Param (2) Simputer	(3)	Macintosh	(4)	Zenon				
134.	सन 2009 पर्यंत किती राज्य/केंद्रशासित प्रदेशांनी	•							
	(1) 30 (2) 32	(3)	34	(4)	35				
	How many States/Union Territories have achieved the goal of leprosy elimination upto								
	the year 2009 www.upscfever.co	om							
	(1) 30 (2) 32	(3)	34	(4)	35				
135.	2009 चा 'महाराष्ट्र भूषण' पुरस्कार खालीलपैकी कोणत्या व्यक्तीस मिळाला ?								
2001	(1) उपेन्द्र लिमये	(2)	सुलोचना						
	(3) संध्या	(4)	आशा काळे						
	'Maharashtra Bhushan' Award for 200	9 was g	given to						
	(1) Upendra Limaye	(2)	Sulochana						
	(3) Sandhya	(4)	Asha Kale						
136.	सध्याची महाराष्ट्र विधानसभा कितवी आहे ?								
	(1) 10वी (2) 11वी	(3)	9वी	(4)	12वी				
	The present Vidhan Sabha (Legislative	e Assen	nbly) of Maharasht	ra is	the				
	(1) 10th (2) 11th	(3)	$9^{ ext{th}}$	(4)	12 th				
 137.	श्री बराक ओबामा अमेरिकेचे वे	अध्यक्ष	आहेत.						
	(1) 45वे (2) 40वे	(3)	42वे	(4)	44वे				
	Mr. Barack Obama is the	Preside	ent of U.S.A.						
	(1) 45th (2) 40th	(3)	$42^{ m nd}$	(4)	$44^{\rm th}$				
कच्च	ग कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WO	RK							

138.	3. जगात सर्वात जास्त कार्बन उत्सर्जन करणारी पहिल्या व दुसऱ्या क्रमांकाची राष्ट्रजोडी.								
	(1) चीन व भारत	(2)	चीन व अमेरिका (यू.एस.ए.)						
	(3) फ्रॉन्स व यूनायटेड किंगडम	(4)	जपान व चीन						
	Name the pair of countries which are the first and second most polluters regarding								
	carbon emission.								
	(1) China and India	(2)	China and U.S.A.						
	(3) France and U.K.	(4)	Japan and China						
139.	पंकज अडवाणी हा खालीलपैकी कोणत्या खेळाशी	सम्बंधि							
	(1) बिलियर्ड्स (2) टेबल टेनिस		बुद्धीबळ (4) बॅडिमंटन						
	Mr. Pankaj Advani is related to the gar		•						
	(1) Billiards (2) Table Tennis	(3)	Chess (4) Badminton						
140.	लोकमान्य टिळक राष्ट्रीय पत्रकारिता पुरस्कार (200	9) यांन	ा देण्यात आला						
	(1) अरुण शौरी	(2)	शेखर गुप्ता						
	(3) एन. राम	(4)	निखिल वागळे						
	Lokmanya Tilak Award for National Journalism (2009) was given to								
	(1) Arun Shourie	(2)	Shekhar Gupta						
	(3) N. Ram www.upscfe	(4)	Nikhil Wagale						
	•								
141.	न्तीसगढी लोककला व कलाकार यांना राष्ट्रीय रंगमंचावर सादर करणारे नाट्यक्षेत्रातले प्रसिद्ध व्यक्तीमत्व ग्रेणते ?								
	(1) बादल सरकार	(2)	हबीब तनवीर						
	(3) सत्यदेव दुबे	(4)	शंभू मित्रा						
	Name the famous drama personality who introduced folk art forms and artists from								
	Chhattisgarh to the National Stage.								
	(1) Badal Sarkar	(2)	Habib Tanvir						
	(3) Satyadeo Dube	(4)	Shambhu Mitra						
142.	2009 हे साल एका जगप्रसिद्ध व्यक्तीची 200वी उ	जन्मशत	 ब्दी म्हणून साजरे केले गेले. योग्य पर्याय निवडा.						
	(1) सर आयझॅक न्यूटन		चार्लस डार्विन						
	(3) ऑलिव्हर क्रॉमवेल	(4)	नेपोलियन बोनापार्ट						
	The year 2009 was observed as 200 th bin	th an	niversary of a world famous personality.						
	Choose the correct option.								
	(1) Sir Isaac Newton	(2)	Charles Darwin						
	(3) Oliver Cromwell	(4)	Napoleon Bonaparte						
कच्च्य	ग कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WOR								

143.	वेंकटरमण रामकृष्णन यांना 2009 चे रसायनशास्त्राचे नोबेल पारितोषिक अन्य दोन शास्त्रज्ञांबरोबर मिळाले ते शास्त्रज्ञ खालील देशांचे आहेत. योग्य पर्याय निवडा.								
	(1) यू.एस.ए. – इस्रायल		यू.के. – जर्मनी						
	(3) फ्रान्स – स्पेन		स्वीडन – इटाली						
			,	strv (2009) with two				
	Venkatraman Ramkrishnan shared the Nobel Prize for Chemistry (2009) with two other scientists. They are from Choose the correct pair.								
			U.K Germany						
	(3) France – Spain	(4)	Sweden - Italy .						
144.	राष्ट्रीय यामीण रोजगार हमी कायदा कधी अंमलात			_					
	(1) फेब्रुवारी 2006 (2) मार्च 2007				•				
	When did the National Rural Employme								
	(1) February 2006 (2) March 2007	(3)	April 2008	(4)	February 2005				
145.	भारतीय लोकसभेच्या पहिल्या महिला अध्यक्ष कोण	झाल्या	त ?						
			श्रीमती सुषमा स्वराज						
	(3) श्रीमती प्रभा राव	(4)							
	Who became the first woman Speaker of the Lok Sabha of India?								
	(1) Smt. Meira Kumar		Smt. Sushma Sw						
	(3) Smt. Prabha Rao WWW.upscfever.co	(4) om	Smt. Sheila Dixit	t					
146.	भारताने नालंदा, बिहार मधील दारूगोळा उत्पादन		नीवनासाठी कोणत्या देः	शा सोब	त करार केला ?				
	(1) यू.एस.ए. (2) कुवैत				रशिया				
	With which country did India sign a deal	to rev	ive ammunition p	roduc	tion in Nalanda,				
	Bihar?	(0)							
	(1) U.S.A. (2) Kuwait	(3)	Israel	(4)	Russia				
147.	फिफा (FIFA) या क्षेत्राशी सम्बंधित	आहे.							
	(1) बॅकिंग	(2)							
	(3) खेळ	(4)	समाज सेवा						
	FIFA is related to the field of								
	(1) Banking	(2)	Information Tech	nolog	y				
	(3) Sports	(4)	Social Service						
148.	सन 2008 मध्ये 'भारत रत्न' पुरस्काराने कोणास	सन्मानित	करण्यात् आले ?						
	(1) पं रवि शंकर	(2)	पं. भिमसेन जोशी						
	(3) उस्ताद झाकिर हुसैन	(4)	सचिन तेंडूलकर						
	Who was honoured with 'Bharat Ratna'								
	(1) Pt. Ravi Shankar	(2)	Pt. Bhimsen Josh						
	(3) Ustad Zakir Hussain	(4)	Sachin Tendulka	r					

149.	सन	2009 मध्ये 18व	ग आंत	रराष्ट्रीय अभिया	त्रिकी व तंत्रश	ास्त्र यात्रा कोणत्य	॥ शहरात भ	रविण्यात आली ?		
	(1)	बेंगलुरू	(2)	पुणे	(3)	त्रिवेंद्रम	(4)	कोलकाता		
	Wh	ere was the 1	8 th Ir	nternational	Engineerin	g and Techno	logy Fair	held in 2009 ?		
	(1)	Bengaluru	(2)	Pune	(3)	Trivandrum	(4)	Kolkata		
150.	कोण केले		ईन फ्ल	न्यु – 2009 H1	N1 इन्फ्ल्युएन	झाला जगभर पस	रलेला साथीच	ग रोग म्हणून घोषित		
	(1) जागतिक आरोग्य संघटना (2) आंतरराष्ट्रीय आरोग्य संघटना									
	(3)	(3) भारतीय वैद्यकिय परिषद (4) पॅन-अमेरिकन आयोग्य संघटना								
		ich organizat demic ?	ion h	as declared	Swine Flu	– 2009 H1N1	Influenz	a – as a global		
	(1)	World Healt	h Or	ganization	(2)	Internationa	al Health (Organization		
	(3)	Medical Cou	ıncil	of India	(4)	Pan America	an Health	Organization		
151.	एका सांकेतिक भाषेत 573 चा अर्थ 'bring cold water' असा होतो. 342 चा अर्थ 'water is good' असा होतो व 'bright good boy' यासाठी 126 असा संकेत वापरतात तर, 'boy is bright' साठी खालीलपैकी कोणते संकेत येतील ?									
	(1)	671	(2)	47 5 /WW.L	ıpscf ę ује	r ₆ գom	(4)	376		
	In coding language 573 means 'bring cold water', 342 means 'water is good' and 126 means 'bright good boy', then which number will be used for 'boy is bright'?									
	(1)	671	(2)	475	(3)	641	(4)	376		
152.	प्रश्न	चिह्नाच्या (?) ज	गिसार्ठ	अचूक पर्याय	शोधा.					
	;	8:32::12:5	>	•						
	(1)	44	(2)	58	(3)	72	(4)	71		
		Select correct option for "?"								
		8:32::12:3								
	(1)	44	(2)	58	(3)	72	(4)	71		
153.	जर :	PUBLIC लिहित	गंना 'O	IJBUQ असे 1	लिहित असू त	त SERVICE	कसे लिहू ?			
	(1)	SERVICE	(2)	ECIVRES	(3)	SERVICE	(4)	ECIVRES		
	If P	UBLIC is wri	tten	PUBLIC as	then SERV	ICE is written	n as			
	(1)	SERVICE	(2)	ECIVRES	(3)	SERVICE	(4)	ECIVRES		
कच्च्य	ा काम	गसाठी जागा / s	PACE	FOR ROUGH	WORK		·	-4-		

154.	जर	CAT = 24	4, DOG =	26, तर 'H	ORSE' स	ाठी को	णता ३	अंक असेल ?		
	(1)	56	(2)	65		(3)	64		(4)	66
	If C	CAT = 24	DOG = 2	26, then v	which nu	mber	will b	oe indicated	by 'H(ORSE' ?
	(1)	56	(2)	65		(3)	64		(4)	66
155.		सांकेतिक लिहावा ?		GHTER'	हा शब्द 'C	SKH	IUGS	3' असा लिहील	तर फ	IGHTER' हा शब्द
	(1)	GKHIU	GS (2)	GJHIU	FS	(3)	GJI	KHUIG	(4)	GJHIUFK
			nguage B e written		R' is writ	ten as	s 'CS	KHIUGS', t	hen ho	w will the word
	(1)	GKHIU	GS (2)	GJHIU	FS	(3)	GJI	KHUIG	(4)	GJHIUFK
156.	खार्ल	ोल संकेताच	वा अभ्यास	करून 'CO	NCEPT" र	पाठी व	जेणते	संकेत येतील त	ते सांगा	?
		A	В	C	D	Ε.				
		Δ	*	α	β	Ø				
	(1)	αβØο	ι Ø Δ α			(2)		βα∅∅Δ		
	(3)	αØØα				(4)		βαØΔØ		
		observing NCEPT'		upagfe)	er, far	n _{out}	which	code will	be use	ed for the word
		A	В	С	D	Е.				
		Δ	*	α	β	Ø				
	(1) αβ Ø α Ø Δ α				(2)	αØ	βα∅∅Δ			
	(3)	αØØα				(4)	αØ	βα∅Δ∅		
 157.	ई च्य		आहेत. ब हा							जवळजवळ असून सगळ्यात टोकाला
	(1) अ आणि फ					(2)		गणि ड		
	(3) ৰ आणি फ					(4)	यापैव	की कोणतेही न	ही	
	to e	ach other	r alongsid	le E. B is						e standing close from F. Who is
	(1)	A and H	the extrei	nes :		(2)	Ва	nd D		
	(3)	B and I				(4)		ne of the abo	ove	
				FOR 50:	011 14/05					
ФССС	। काम	गसाठा जाग	II / SPACE	FOR ROU	GH WOR	•				

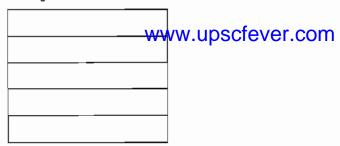
158. पूढील शृंखला पूर्ण करा :

- (2) (3)

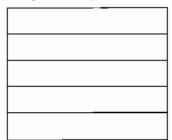
Complete the following series:

159. सोबतच्या आकृतीत कित्ती आयत आहेत ?

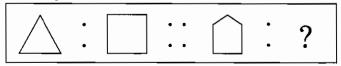
- (1) 16
- 14 (2)
- (3)15
- (4) 13

How many rectangles are contained in the adjacent figure?

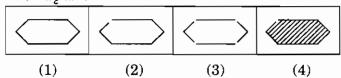

- (1) 16
- (2)14
- (3) 15
- (4) 13

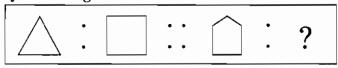
160. प्रश्न आकृती :

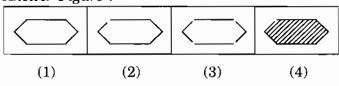
उत्तर आकृती :

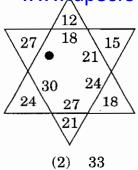
Question Figure:

Answer Figure:

161. गोल '●' चिन्हाच्या जागी कोणता अंक येईल ? www_upsclever.com

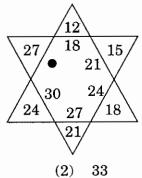

(1) 30

33

(3)36 (4) 26

Which number will be appear at 'e'?

(1) 30

36 (3)

(4) 26

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

-
л

162.	पूढीत	न शृंखला	पूर्ण व	ज्य :								
	S, N	1, T, W,		_, F,	S.							
	(1)	A		(2)	T			(3)	S		(4)	E
	Con	nplete th	ne foll	owing	g seri	ies :						
	S, N	1, T, W,		, F, S	5.							
	(1)	A		(2)	T			(3)	S		(4)	E
	<u></u>	63 ते 16	30 THE	-		•1				1 11 11 11 11		
чүч					יבווכפי	क्या	न्यातकः	र विस्तार	चेत्सा पार्टा	ने गांकेविक	प्रस	पर्यायातून निवडा :
	GIC	। ।५५१५५।	A	В	C	फरा. D	E	। । १५ थ। १५	तस्या राज्या	य साकातक	40.4	पयायातून ।नवडा :
			0	Δ		#	*					
For	Que	stions N	No. 16	3 to :	166 :							
	Obe	serve th	ne foll	owing	g cod	e car	efully	and se	lect the p	roper opt	ion o	f code for given
	wor	d :		_	~	_	_					
				B △			E -A-					
			\circ	\triangle	ليبيا	π	A					
163.		TINY =			1	٧W٧	v.ups	cfeve	er.com □ ★ □			
	(1)		* # #	*			-	(2)	□★□	# 🛆 🔾		
	(3)	□○★	k 🗌 x	₩				(4)	0*0	# △ □		
				<u>.</u>								
164.	TAE	BLE = ?										
	(1)	△#★	$r \triangle $)				(2)	$\bigstar \bigcirc \triangle$	$\triangle \bigstar$		
	(3)	O##	△ ★	•				(4)		□⋆		
165.		ГОСАD										
	(1)	00[] 7	₹ □ :	#			(2)	$\bigcirc \bigstar \triangle$	⊃)	
	(3)		↓# □	0 *	7			(4)	00*	★ □○#	ŧ	
-												
166.	CLC)TH = ?										
	(1)	0△#	$\bigstar \triangle$					(2)		☆ #		
	(2)			1				(4)		♣ ○		
	(0)	-4	~ L.	1				(4)		\sim		

167. जर WATCHING = 30, WORKING = 30, COMING = 10, COACHING = 10, तर MAKING = ?(1) 20 (2) 30 (3) 10 (4) 32 If WATCHING = 30, WORKING = 30, COMING = 10, COACHING = 10, then MAKING = ?(1) 20 (3) 10 (4) 32 **(2)** 30 **168.** $\exists X : SG = 12, JK = -1 \exists QE = 12, \exists X : OX = ?$ (2) - 9(4) - 8If SG = 12, JK = -1 and QE = 12, then OX = ?(1) 9 (2) - 9(3) 8 (4) - 8169. जर B = 10, AC = 20, BED = 55, तर PPF = ? (1) 180 (2)190 (3)196 (4) 550 If B = 10, AC = 20, BED = 55, then PPF = ?(4) 550 **(2)** 190 (3)196 (1) 180 170. जर STATEMENT = 384857, CEMENT = 157, GARMENT = 2467, तर 8647 = ? STARMENWW.UPSCIEVER.COM (2) TRAMENT (4) TRAEMENT (3) TREATMENT If STATEMENT = 384857, CEMENT = 157, GARMENT = 2467, then 8647 = ? **STARMENT** (2)TRAMENT

- 171. जर 'MUMBAI' हा शब्द 'KCDOWO' असा लिहीता तर 'SURAT' हा शब्द कसा लिहाल ?
 - (1) UBSVT

(3) TREATMENT

- (2) UWTCV
- (3) VCTWU

TRAEMENT

(4)

(4) TVSBU

If 'MUMBAI' is written as 'KCDOWO', then how will you write 'SURAT'?

- (1) UBSVT
- (2) UWTCV
- (3) VCTWU
- (4) TVSBU
- 172. जर A = 1, B = 2, C = 3, ... त्या प्रमाणे, तर 'GOODWILL' हा शब्द कसा लिहावा ?
 - (1) 7-15-15-4-23-9-12-12
- (2) 7-15-15-23-4-9-12-12
- $(3) \quad 7 15 4 15 9 12 12 4$
- $(4) \quad 7 15 15 4 23 12 9 12$

If A = 1, B = 2, C = 3, ... in this order, how will you write 'GOODWILL'?

- (1) 7-15-15-4-23-9-12-12
- (2) 7-15-15-23-4-9-12-12
- (3) 7-15-4-15-9-12-12-4
- $(4) \quad 7 15 15 4 23 12 9 12$

173.	खार्ल	ोल अक्षर मालिवे	त काह	ही अक्षरे गाळली आहेत	न, गाळ	उलेले अक्षर योग्य क्रम	गने अर	प्रणारा पर्याय निवडा.
	2	ZXP_XZ_XP	PXZZ	ZX_PX_				
	(1)	ZPZP	(2)	PZPX	(3)	PZPZ	(4)	PZZP
	Son	ne letters are	missi	ng in a series. Sel	ect pr	oper letters from	the fo	ollowing options.
	2	ZXP_XZ_XP	PXZZ	ZX_PX_				
	(1)	ZPZP	(2)	PZPX	(3)	PZPZ	(4)	PZZP
174.	खार्ल	ोल अंकमालिकेत	काही	अंक गाळलेले आहेत	गाळले	ला अंक योग्यक्रमाने	असणार	ा पर्याय निवडा.
	_	_101_10111	1101					
	(1)	1011	(2)	1111	(3)	1010	(4)	1110
	Con	plete the giv	en sei	ries of numbers by	choo	sing the correct	altern	ative.
	_	_101_10111	1101					
	(1)	1011	(2)	1111	(3)	1010	(4)	1110
175.	गाळ	लेले चिन्ह योग्यव्र	क्माने ३	असणां रा Wर्था य प ्रिकडिट	teve	er.com		
		0△_★□]		· — —	-		
	(1)	△○★□	(2)	ΔΟΟΠ	(3)	$\triangle \triangle \bigstar \Box$	(4)	* △□0
	Sele	ect symbols fr	om th	e given options to	comp	olete the series.		
]		· — —	-		
	(1)	△○★□	(2)	ΔΟΟΠ	(3)	△△★□	(4)	★ △□○
176.	खार्ल	ल अंकमालिकेत	काही	अंक गाळलेले आहेत.	गाळले	ले अंक योग्य क्रमाने	असण	ारा पर्याय निवडा.
	-	989_9_98_8	98					
	(1)	98889	(2)	88998	(3)	98989	(4)	89898
	Com	plete the give	en sei	ries of numbers by	choo	sing the correct a	alterna	ative.
	_	_989_9_98_8	98					
	(1)	98889	(2)	88998	(3)	98989	(4)	89898
कच्च्य	ा काम	ासाठी जागा / SI	PACE	FOR ROUGH WORK				

177. विसंगत अक्षरगट ओळखा.

- ZBX (1)
- (2)XDV
- (3)VET
- (4) THR

Find the odd one out.

- ZBX
- (2)XDV
- (3)VET
- (4) THR

178. विसंगत अक्षरगट ओळखा.

- (1) BEH
- (2)**HKN**
- TWN (3)
- (4) SPM

Find the odd one out.

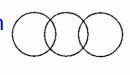
- (1) BEH
- (2)**HKN**
- (3)TWN
- (4) SPM

179. संच : खेळाडू, विद्यार्थी, वादक

संच X, संच Y व संच Z हे अनुक्रमे खेळाडू, विद्यार्थी व वादकांचे तीन संच आहेत. काही खेळाडू हे विद्यार्थी आहेत व काही विद्यार्थी वादक आहेत.

pscfe

अ

ड

दिलेल्या संचासाठी उपलब्ध पर्यायातून योग्य प्रतिनिधिक व्हेन-आकृतीची निवड करा.

क

- (1) अ
- (2)ब

ब

(3)क (4) ই

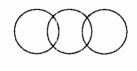
Set: Players, Students, Musicians

Set X, Set Y and Set Z are three sets of Players, Students and Musicians respectively. Some Players are Students and some Students are Musicians.

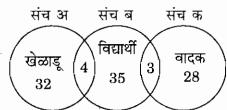
D

Select the proper Venn-diagram for the given set.

- (1) A
- (2) \mathbf{B}
- (3) C

(4) D

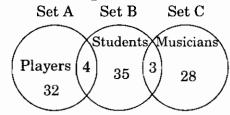
180. व्हेन-आकृतीचे निरीक्षण करून उत्तर लिहा :

वरील आकृतीवरून वादन येणारे व खेळाडू असलेले एकूण विद्यार्थी किती ?

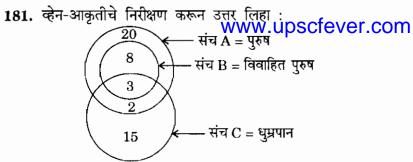
- (1) 42
- (2)28
- (3)07
- (4) 60

Observe the Venn-diagram and answer:

How many students are players and musicians?

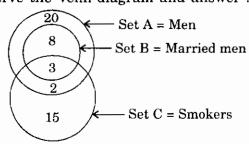
- (1) 42
- **(2)** 28
- (3) 07
- (4) 60

एकूण पुरुषांपैकी किती पुरुष धुम्रपान करणारे आहेत ?

- (1)
- (2)11
- (3)05
- (4) 28

Observe the Venn-diagram and answer:

How many men are smokers out of total men?

- (2)
- (3)05
- (4) 28

182.	अक्षर दर्श	ाब्दगट कोण विणारा योग - कोबी, मे	य पर्या	य निवडा		π, ਫ [ਾ]	संबंधित	आहे ते ठरव	त्रावत्या	आकृतीचे	सांकेतिक
		00)				\mathcal{D}^{C})			
	अ	ब		ā	5	,	ड				
	(1) अ		(2)	ब		(3)	क		(4)	ड	
	The list	of words	given	can be	denoted b	y whi	ich Ver	ın-diagran	n i.e. A	, B, C, 1	D ?
	Words - Cabbage, Methi, Vegetable										
		00					\mathcal{D}^{C})			
	A	В		c	-	1)				
	(1) A		(2)	В		(3)	C		(4)	D	
		W	/WW.	upscfe	ver.cor	n –					
183.		6:00 বাজ	ाता ग्रंथा	लयात वाच	ात बसलो ३	गसता ग		ाव्या बाजूच्या माझे तोंड			
	(1) उत्तर	ζ	(2)	दक्षिण		(3)	पूर्व		(4)	पश्चिम	
		side wine	_					y the sun is on the	_		_
	(1) No	rth	(2)	South		(3)	East		(4)	West	
184.				•••				गेला-तरुण आला. तर			
	(1) 21		(2)	18		(3)	24		(4)	20	
	12 meter	rs toward	ds sou	th-west.	But Taru	n can	ne bac	rds north-ek 2 meters ach other	s and A		
	(1) 21		(2)	18		(3)	24		(4)	20	

प्रश्न क्र. 185 ते 186 करीता.

प्रश्नात सांगितल्या प्रमाणे चिन्हांचा बदल करुन अचूक पर्याय लिहा.

For Questions No 185 to 186.

As per the given question change the signs and select the proper option.

185. जर '-' म्हणजे '÷', '×' म्हणजे '+', '+' ऐवजी '×', '÷' ऐवजी '-' ही चिन्हे वापरली तर

 $20-4+3\times7\div2$ चे उत्तर काय येईल ?

- (1) 42
- (2) 35
- (3) 15
- (4) 20

If '-' means ' \div ', 'x' means '+', put 'x' in the place of '+', put ' \div ' at '-'. By using these signs, what is the answer of $20 - 4 + 3 \times 7 \div 2$?

- (1) 42
- (2) 35
- (3) 15
- (4) 20

186. जर भागिले म्हणजे '-', गुणिले म्हणजे '÷', बेरीज म्हणजे '×' व वजाबाकी म्हणजे '+' तर खालील प्रश्नाचे उत्तर काय ?

 $4 \times 2 + 3 - 4 \div 1 - 3$

- (1) 4
- (2) 12
- (3) 36
- (4) 18

If division means '-', multiplication means '÷', addition means 'x' and subtraction means '+', then what is the Wayswell of Science.

$$4 \times 2 + 3 - 4 \div 1 - 3$$

- (1) 4
- (2) 12
- (3) 36
- (4) 18

सूचना : प्रश्न क्रं. 187 ते 191 ची उत्तरे खालील माहिनी वरून द्या.

एका शाळेतील पाच विद्यार्थ्यांचा मराठी, इंग्रजी, गणित व हिन्दी या विषयांचा निकाल आला असून

- A, B व D हे गणित व इंग्रजी या विषयात उत्तीर्ण आहेत.
- B, E व C हे इंग्रजी व मराठी या विषयात उत्तीर्ण आहेत.
- D, C व E हे हिन्दी व मराठी विषयात उत्तीर्ण आहेत.
- A, D व E हे इंग्रजी व हिन्दी या विषयात उत्तीर्ण आहेत.

Information: For question No. 187 to 191.

In a school the result of five students was declared for the subjects Marathi, English, Maths and Hindi.

- A, B and D passed in Maths and English.
- B, E and C passed in English and Marathi.
- D, C and E passed in Hindi and Marathi.
- A, D and E passed in English and Hindi.

187.	खार्ल	ोलपैकी कोण इंग्र	ाजी वि	षयात उत्तीर्ण आहे ?				
	(1)	फक्त B, E, C			(2)	फक्त A, D, C		
	(3)	फक्त A व D			(4)	सर्वजण		
	Who	have been p	assed	l in English?				
	(1)	Only B, E, O	C		(2)	Only A, D, C		
	(3)	Only A and	D		(4)	All		
188.	गणित	नात उत्तीर्ण विद्या	र्थी को	गत्या गटाने दाखविले	आहेत	?		
	(1)	A, B, C	(2)	B, C, D	(3)	A, B, D	(4)	A, E, C
	Who	have been p	assed	in Maths?				
	(1)	A, B, C	(2)	B, C, D	(3)	A, B, D	(4)	A, E, C
189.	सर्व '	विषयात कोण उ	— त्तीर्ण इ	ाले आहे ?				
	(1)	D	(2)	В	(3)	A	(4)	C
	Who	has been pa	ssed	in all subjects?				
	(1)	D	(2)	В	(3)	A	(4)	C
190.	मराठी	 ो उत्तीर्ण परंत्र्√िह	√∰.u	म्डिएं ever स्टेन	h			-
	(1)	D	(2)		(3)	C	(4)	Α
	Who	has been pa	ssed	in Marathi, but f	ailed i	n Hindi ?		
	(1)	D	(2)	В	(3)	С	(4)	A
191.	C व	E दोघेही कोणत	या विष	।यात अनुत्तीर्ण आहे :)			
					•			
	(1)	हिन्दी	(2)	मराठी	(3)	गणित	(4)	इंग्रजी
		हिन्दी	(2)		(3)	गणित	(4)	इंग्रजी
	C ar	हिन्दी nd E both ha	(2) ve fai	मराठी	(3) ect ?			इंग्रजी English
192.	C ar (1) महेश	हिन्दी nd E both ha Hindi चे वय सारंगच्या	(2) ve fai (2) वयाच्य	मराठी led in which subj Marathi ग निमपट आहे. 5 वष्	(3) ect ? (3) find (3)		(4) ोलांच्य	English ा तत्कालीन वयापेक्षा
192.	C ar (1) महेश	हिन्दी nd E both ha Hindi चे वय सारंगच्या	(2) ve fai (2) वयाच्य त. त्या	मराठी led in which subj Marathi ग निमपट आहे. 5 वष्	(3) ect ? (3) find (3) are 55	Maths — — — — पारंगचे वय त्याच्या वर्ड	(4) तांच्य वे आः	English ा तत्कालीन वयापेक्षा
192.	C ar (1) महेश 25 व (1) Toda 25 y	हिन्दी nd E both ha Hindi चे वय सारंगच्या र्षानी कमी असेत 45 वर्ष ays Mahesh's	(2) ve fai (2) वयाच्य त. त्या (2) age i	मराठी led in which subj Marathi गा निमपट आहे. 5 वर्ष व्या वडीलांचे आजचे 30 वर्ष s half the age of	(3) ect ? (3) र्गानंतर र वय 55 (3) Saran	Maths ————————————————————————————————————	(4) ोलांच्य वे आज (4) Sara	English ा तत्कालीन वयापेक्षा ज़चे वय किती ? 15 वर्ष ing's age will be

193.	सचिनचे	घडयाळ	प्रत्येक	तासाला	4 सेकंद	पुढे जाते	ो. सोमवारी	सकाळी	11:00	वाजता	बरोबर	लावलेते	घडयाळ
	त्यानंतर	येणाऱ्या	शनिवा	री 11.0	0 वाजत	ा कोणत <u>ी</u>	विळ दाख	विल ?					

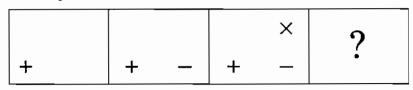
- (1) 11:08
- (2) 11:02
- (3) 11:30
- (4) 11:48

Sachin's clock goes ahead 4 seconds in every hour. Monday morning at 11:00 a.m. the clock is set at the proper time. Now what will be the time shown on Saturday morning at 11:00 a.m. ?

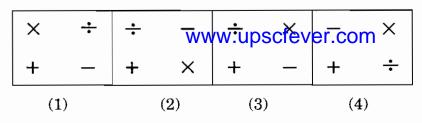
- (1) 11:08
- (2) 11:02
- (3) 11:30
- (4) 11:48

194. नंतर क्रमाने येणारी आकृती ओळखा.

प्रश्न आकृती :

उत्तर आकृती :

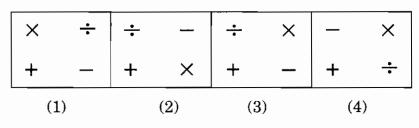

Find out the next figure.

Question Figures:

Answer Figures:

195. 1 जानेवारी 2010 ला शुक्रवार दिवस होता. तर 31 जानेवारी 2012 ला कोणता दिवस येईल ? (3) बुधवार (2) मंगळवार On $1^{\rm st}$ January 2010 the day was Friday. Then what will be the day on $31^{\rm st}$ January 2012? (1) Monday (2)Tuesday (3) Wednesday (4) Thursday 196. पृढील गटातील विसंगत पर्याय ओळखा. (क) आंतरजाल (ब) दूरध्वनी (ड) संगणक (अ) भ्रमणध्वनी (2) ৰ (1) अ **(3)** क (4) ड Find the odd man from the group. (A) Mobile (B) Internet (C) Telephone (D) Computer (1) A (2) B (3) C (4) D **197.** 1500 च्या $\frac{5}{3}$ च्या $\frac{1}{5}$ किती ? (1) 250 (2) 26

(3)

500

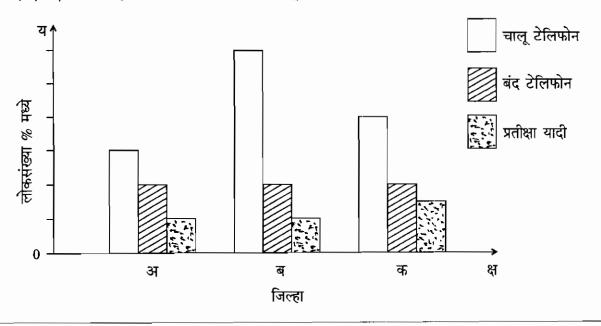
500

(4) 550

(4) 550

सूचना : दिलेल्या आलेखाच्या आघारे प्रश्न क्रं. 198, 199 आणि 200 हया प्रश्नांची उत्तरे द्या. (अ, ब, क जिल्हांची सोक संख्या समान आहे)

www.upscfever.com(3)

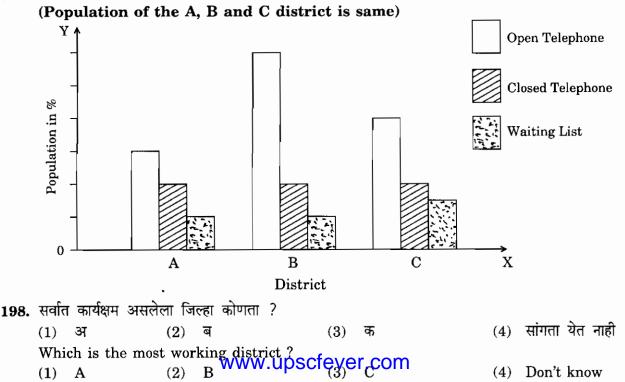
कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

How much is $\frac{1}{5}$ of $\frac{5}{3}$ of 1500 ?

(1)

250

Directions: Give the answer of the Questions No. 198, 199 and 200 from below graph.

- 199. जिल्हा 'अ' व जिल्हा 'ब' मध्ये चालुस्थितीत असणाऱ्या टेलिफोनचे प्रमाण काय ?
 - (1) 'अ' जिल्हयातील चालू टेलिफोनचे प्रमाण 'ब' जिल्हयाच्या दुप्पट आहे.
 - (2) 'अ' जिल्ह्यातील चालू टेलिफोनचे प्रमाण 'ब' जिल्ह्याच्या निमपट आहे.
 - (3) दोन्ही जिल्हयातील चालू स्थितीत असणाऱ्या टेलिफोनचे प्रमाण समान आहे.
 - (4) 'अ' जिल्ह्यातील चालू टेलिफोनचे प्रमाण 'ब' जिल्ह्यातील टेलिफोनच्या तीन पटीने जास्त आहे.

What is the proportion of telephones in working condition in district 'A' and 'B' proportionately?

- (1) Double telephones in district 'A' in working condition as compared to district 'B' proportionately.
- (2) Half telephones in district 'A' in working condition as compared to district 'B'.
- (3) Equal number of telephones in working condition in both districts.
- (4) Three times telephones in district 'A' in working condition as compared to district 'B'.

200.	कोण	त्या जिल्हयात	प्रतीक्षा य	- गदीतील	टेलिफोनची संख्या जास्त आहे ?		
	(1)	अ	(2)	ब	(3) ক	(4)	अ आणि ब
	In v	which distr	ict is nu	mber	of telephones on waiting list	highest?	
	(1)	Α	(2)	В	(3) C	(4)	A and B
				_			

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

सूचना - (पृष्ठ 1 वरुन पुढे....)

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यितिरिक्त उत्तरपित्रकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या ''परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82'' यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/िकंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपित्रकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतः बरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षा कक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपित्रकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

नमुना प्रश्न

प्रश्न क्र. 201. सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलतः प्रयत्न केले ?

(1) स्वामी दयानंद सरस्वती

(2) ईश्वरचंद विद्यासागर

(3) राजा राममोहन रॉय

(4) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे भिष्णे असि प्रिजि पिनिमिहिन रॉय'' असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर "(3)" होईल. यास्तव **खालीलप्रमाणे प्र**.क्र. **201** समोरील उत्तर-क्रमांक "³" हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करुन दाखविणे आवश्यक आहे.

я.ж. 201. (1) (2) (4)

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करुन दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK